БУ ЙИЛ ДАВЛАТГА 500 МИНГ ТОННА ПАХТА ТОПШИРАМИЗ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 199 (946)

5 ОКТЯБРЬ ШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Пахта тайёрлаш давлат планини 7 ноябргача бажариш учун биз яна 330 минг тонна, яъни кунига 11-12 минг тоннадан пахта териб тайёрлаш пунктларига топширишимиз лозим.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитетининг

Тошкент областининг барча колхозчилари, совхоз ва МТС ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва барча меҳнаткашларига

М А К Т У Б И

Қадрли ўртоқлар!

Бутун дунё меҳнаткашларининг шонли байрами — улуғ Октябрь 40 йиллиги тобора яқинлашмоқда.

КПСС Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг ҳамда марксизм-ленинизм институтининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг қирқ йиллигига» бағишлаб яқинда чиқарган тезисларини совет жамоатчилиги ғоят катта қизиқиш билан кутиб олди. Ҳар бир совет кишиси ана шу ажойиб ҳужжатни ўрганар экан, ўз Ватани, ўз халқи, ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Коммунистик партия билан ҳақли равишда фахрланади.

Советлар мамлакатининг ҳар бир меҳнаткаши ўз социалистик давлати тарихидаги шонли юбилей кунини жонажон Ватан фаровонлиги йўлида янгидан-янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлашга интилади. Октябрь 40 йиллиги шарафига социалистик мусобақа мисли кўрилмаган даражада авж олиб кетди. Бу мусобақа ўзининг ажойиб самараларини бермоқда.

Областимиз ишчилари, инженерлари ва техниклари саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш тўққиз ойлик планини 103 процент бажардилар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ғайрат билан ишлаганлари туфайли областимиз ғалла (шолидан ташқари), қоракўл тери, пилла, сут (колхоз сектори бўйича), жун, тухум тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарди. Давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш давом этмоқда. Биз луб экинлари, полиз экинлари, сабзавот ва картошка топшириш планларини бажариш арафасида турибмиз.

Бу йил Ватанга 500 минг тонна пахта топшириш ва шу билан ўзбек халқининг 3 миллион тонна «оқ олтин» учун курашига муносиб ҳисса қўшиш — бизнинг энг муҳим хўжалик-сиёсий вазифамиз бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади.

Қадрли ўртоқлар!

Сизнинг фидокорона меҳнатингиз туфайли областимиз далаларида ўз зиммамизга олган мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган мўл пахта ҳосили етиштирилди. Бу йил ноқулай об-ҳаво шароитлари натижасида вужудга келган катта қийинчиликларни енгиш учун курашдик. Эндиликда бу қийинчиликлар орқада қолди. Мўл ҳосил мана мен деб турибди. Ҳаммамиз яхши биламизки, юқори ҳосил етиштириш — ишнинг ярмигинасидир. Ҳосилни ўз вақтида териб олиш ва давлатга топшириш — энг асосий ишдир.

Шунга қарамай областимизда пахта териш ва тайёрлаш иши мутлақо қониқарсиз аҳволда. Республика бўйича умуман давлатга 1 миллион икки юз минг тонна ёки 40 процентдан кўпроқ пахта топширилган, Қашқадарё области планни 75 процент бажарган, Сурхондарё области эса 65 процент, биз билан мусобақадош Андижон области ҳозирнинг ўзида 45 процентдан кўп пахта топширган бир вақтда эндигина 28 процент пахта топширдик ва охирги ўринда бормоқдамиз.

Ҳамма зарур моддий-техника ва киши меҳнати ресурсларига эга бўлган бизнинг пойтахт областимизга бундай орқада судралиб қолиш ярашмайди.

Пахта териш ва тайёрлашнинг дастлабки давридаги суръатнинг пастлигига бу йилги баҳор ва ёз фаслида об-ҳаво шароитининг ноқулай келганлиги туфайли ҳосилнинг кеч етилиши бир жиҳатдан сабаб бўла олар эди. Лекин бу давр ўтиб кетди. Ҳозир ҳамма жойда пахта чамандек очилмоқда. Бу эса кунига областимиз бўйича камида 2,5-3 процент миқдорида пахта териш ва топшириш имкониятини беради.

Пахта тайёрлаш давлат планини 7 ноябргача бажариш учун биз яна 330 минг тонна пахта топширишимиз керак. Демак бизнинг бурчимиз кунига 11-12 минг тоннадан пахта беришдан, яъни кундалик пахта топширишни 2,5-3 минг тонна кўпайтиришдан иборат.

Бу — оғир, лекин бажариш мумкин бўлган вазифадир.

Илғор районлар, колхозлар ва совхозларнинг иши бунинг яққол мисоли бўла олади.

Сўнгги кунларда Бўстонлиқ, Оржоникидзе, Пискент, Ўрта Чирчиқ ва Юқори Чирчиқ районлари ишни яхшироқ ташкил қилиб пахта териш ва тайёрлаш суръатини ошира олдилар. Бир қанча колхозлар — Мирзачўл районидаги Карл Маркс номли ва М. Горький номли, Пискент районидаги Калинин номли, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли ва Фрунзе номли, Оржоникидзе районидаги Хрущев номли, Ўрта Чирчиқ районидаги М. Горький номли, Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозлари пахта тайёрлаш планини 40 процентдан ошириб бажардилар. 6-«Кўкорол» совхози ҳар куни планнинг 3-4 проценти миқдорида пахта топширмоқда. Областимизда 50 процент ва ундан ортиқ пахта топширган ва давлат планини бажариш олдида турган юзлаб бригадалар бор.

Бошқа район, колхоз ва совхозларда пахта териш ва топшириш суръатини яна шундай жадал ва ҳатто ундан ҳам ошириш учун нима халақит бермоқда? Орқада қолганлик учун ҳеч қандай объектив сабаб йўқ ва бўлиши мумкин эмас.

Биз энг ҳал қилувчи, энг масъулиятли даврга кирдик. Шу даврдаги йўқотилган ҳар бир кун уёқда турсин, ҳатто ҳар бир соат Ватанни пахта билан таъминлаш ишига катта путур етказади.

Ҳозирги вазият колхозчи ва совхоз ишчиларининг камида 90 процентини бевосита йиғим-теримда иштирок этишини талаб қилади.

Ўртоқ колхозчилар, совхоз ишчилари!

Давлат плани ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши энди фақат сизга, сизнинг фидокорона меҳнатингизга боғлиқ. Терим илғорлари — Соҳибахон Ғуломхонова, Соадат Гулаҳмедова, Мукаррам Мадалимова, Лазокат Душаева, Зоир Ашуров, Хосият Ашрапова, Баҳри Маллаева ва бошқа кўп минг килограммчиларга тенглашингиз. Улар кунига 200-300 ва ундан ҳам кўпроқ пахта термоқдалар. **Ҳар бир теримчи теримнинг ҳозирги ҳал қилувчи даврида хирмонга камида 100 килограммдан пахта топшириши лозим.**

Асосий вазифа — энг яхши теримчиларнинг илғор тажрибасини кенг оммалаштиришдан ва кўпмингчилар сафини кенгайтиришни таъминлашдан иборат.

Механизатор ўртоқлар!

Ҳосилнинг тақдири кўп жиҳатдан сизларга боғлиқ. Машинада пахта териш юзасидан белгиланган топшириқнинг сўзсиз бажарилиши учун ҳамма чораларни кўриш керак. Мавсумда **ҳар бир машинада 80-100 тоннадан «оқ олтин» териб бериш — сизларнинг шарафли бурчингиздир.**

Ғўза баргини тўкишни тез ва уюшқоқлик билан ўтказиш — пахта териш агрегатларининг тўхтовсиз ишлашининг муҳим шартидир.

Пахта далаларида етиштирилган мўл ҳосилни фақат колхозчилар ва совхоз ишчиларининг кучи билан териб олиш қийин.

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитети шаҳарлар ва ишчи посёлкаларининг ўн мингларча меҳнаткашлари, студентлар ва юқори синф ўқувчиларининг ҳосилни териб олиш ишига кўмаклашаётганлигидан мамнун эканлигини билдиради. Қишлоқ меҳнаткашлари уларнинг ана шу дўстона, ватанпарварлик ёрдамлари учун миннатдорчилик билдирмоқдалар.

Шаҳарлик ўртоқлар, ишчи посёлкалари ва район марказларининг аҳолиси!

Пахта теримига қатнашиб сиз мамлакатимиз экономикасини янада мустаҳкамлаш ишига ғоят катта ҳисса қўшмоқдасиз. **Сизларнинг ҳар бирингиз октябрь ойининг ҳал қилувчи кунларида пахта далаларида меҳнат ғайратингизни оширишингиз ва хирмонга кунига камида 60 — 70 килограммдан пахта топшириш учун курашишингиз зарур.**

Шубҳа йўқки, шаҳар ва ишчи поселкаларининг яна мингларча меҳнаткашлари ҳозирги вақтда пахта теримида ишлаётганлардан намуна оладилар.

Ўртоқ студентлар ва ўқувчилар, шонли совет ёшлари!

Сизга айтадиган алоҳида гапимиз бор. Доимо, социалистик қурилишнинг ҳамма босқичларида ёш ватанпарварлар олдинги позицияларда бўлиб келдилар. Ҳозир сиз билан бизларнинг олдинги позициямиз — пахта теримидир. **Сизларнинг ҳар бирингиз теримнинг қизғин кунларида кучингизни аямайсиз ва меҳнат унумдорлигини ошириб Ватанни мамнун қиласиз деб ишонамиз.**

Колхоз, совхоз ва МТСларнинг раҳбарлари, ўртоқлар!

Пахта ҳосилини териб олишда меҳнатни ташкил қилиш тўғрисида пухта ўйлангиз. Теримчилар пахтани хирмонга олиб бориш учун қимматли иш вақтларини йўқотаётганликларига, умумий овқатланиш ташкил қилинмаганлиги учун соатлаб вақтни бекорга ўтказаётганликларига, дала шийпонларида болалар боғчалари ва болалар яслиларининг ташкил этилмаганлигига бепарво қараб бўлмайди. Пахта теримининг қизғин кунларида меҳнатни ташкил қилиш, интизомни мустаҳкамлаш, теримчилар ва пахта териш машиналарининг механиклари учун зарур шароитлар яратиб бериш масалаларига эътиборсизлик билан қараган киши чинакам раҳбар эмас.

Область партия комитети ва область ижроия комитети колхоз ва совхоз раҳбарларининг, қишлоқ партия ташкилотлари секретарларининг эътиборини шунга қаратадики, улар пахта теримига чиққан шаҳар ва ишчи поселкаларининг меҳнаткашлари, студентлар ва ўқувчилар тўғрисида доимо ғамхўрлик қилишлари, уларга унумли меҳнат қилиш учун барча шароитларни яратиб беришлари лозим.

Ҳамма жойда соатлик графикка қатъий риоя қилиш зарур. Йиғим-теримда меҳнат унумини кескин ошириш учун эрталабдан кечгача самарали меҳнат қилиб вақтдан унумли фойдаланиш лозим. Ҳамма жойда далада умумий овқатланиш йўлга қўйилиши керак. Ҳамма жойда теримчиларнинг, айниқса болали аёлларнинг юксак унумли меҳнат қилишлари учун қулай шароитлар яратилиши зарур.

Теримчиларга ўз вақтида ҳақ тўлаб туриш йиғим-терим ишларининг муваффақиятли ўтишида муҳим роль ўйнашини унутмаслик керак.

Область партия комитети ва область ижроия комитети кўпчиликка намуна бўлиб пахта тераётган теримчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш юзасидан илғор колхоз ва совхозлар қўлланаётган тадбирларни тўғри деб ҳисоблайдилар ва кўпмингкилограммчилар сафини кенгайтиришга ёрдам берадиган бу тадбирни барча колхоз ва совхозларда ҳам кенг қўлланишни тавсия қиладилар.

Ўртоқ пахта тайёрловчилар!

Пахта топшириш суръати кунсайин ошиб бормоқда. Бу эса сизларнинг ишингиз айниқса пухта бўлишини талаб қилади. **Ишни шундай ташкил қилингизки, пахта ортилган машиналар тайёрлаш пунктларида туриб қолмасин. Пахтанинг сифати яхши бўлиши учун курашингиз.**

Бир грамм ҳам пахта нобуд бўлмасин. Ҳозирги куннинг жанговар шиори шудир! Барча колхоз ва совхозларда бракчиларга қарши ҳар бир киши қатъий кураш олиб бориши керак. Терилган хом пахта ўрнини тўлатиб бўлмайдиган нобудгарчилик эканлигини ҳар бир теримчи яхши билиши зарур. Хом пахта териш, чаноғида қолдириш, терим ва пахта ташиш вақтида йўл қўйилган нобудгарчилик давлатга ва колхозга етказилган жиддий зарардир. Ҳар бир теримчи шуни яхши билсинки, ҳар туп ғўзада бирор чаноқдаги пахта терилмай қолса ҳам, ҳар гектар ерда 300 килограмм пахта йўқотилган бўлади.

Ҳамма — нобудгарчиликка қарши курашга!

Кейинчалик шошиб қолмаслик, ноқулай об-ҳаво туфайли сафларимизда саросималик вужудга келмаслиги учун ҳозирданоқ яхши тайёргарлик кўриб қўйиш керак. **Сушилка хўжалигини ва кўсак чувиш машиналарини олдиндан тахт қилиб қўйиш ва шу билан пахта тайёрлашни ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам тез суръатлар билан ўтказишни таъминлаш зарур.**

Ўртоқ коммунист ва комсомоллар!

Ҳозир сизнинг жойингиз — план ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиш тақдири ҳал қилинаётган далалардадир. **Социалистик мусобақанинг ташаббускори бўлингиз. Меҳнатга чинакам коммунистик муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатингиз!**

Қишлоқ партия ташкилотларининг роли ва масъулияти ҳозир ҳар қачонгидан ҳам ошади. Улар далаларда социалистик мусобақанинг ташкилотчилари бўлишлари, бу мусобақа натижаларини оммалаштиришлари, бунинг учун радио, деворий газета, «Жанговар варақа», «Молния» варақалари ва ҳоказолардан фойдаланишлари лозим. Ҳар бир теримчи ва механик-ҳайдовчини кунлик норманинг қандай бажарилаётганлигидан хабардор қилиб туриш, қабул қилинган мажбуриятларни кенг пропаганда қилиш зарур. **Ҳар бир дала шийпони оммавий-сиёсий ишларнинг чинакам марказига айланиши керак.**

Ишчи кучи етарли бўлмаган, иқтисодий жиҳатдан заифроқ колхозлар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш зарур. Бу колхозларга пахта теримини ўтказишда ҳар томонлама ёрдам кўрсатилиши лозим.

Қадрли ўртоқлар!

Ҳар бирингиз мингларча кишиларнинг қаҳрамонона меҳнати билан етиштирилган ҳосил тақдири учун чинакам масъулият ҳис қилишингиз керак. Ҳар бирингиз ўзбек халқининг 3 миллион тонна пахта учун фидокорона курашига муносиб ҳисса қўшишни ўзингизнинг шарафли ишингиз деб ҳисоблашингиз даркор. Қаерда ишлашидан қатъий назар биронта ҳам киши ҳозир ана шу катта, умумхалқ ишидан четда туриши мумкин эмас.

Биз Улуғ Октябрь 40 йиллиги кунигача пахта тайёрлаш давлат планини бажаришимиз, 20 ноябргача эса социалистик мажбуриятни бажариб бутун ҳосилни териб олишимиз, сўнгра эса ҳамма жойда кузги шудгорни бошлаб, келгуси йил мўл ҳосили учун мустаҳкам замин тайёрлашимиз мумкин ва лозим!

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитети ишонч билдириб айтадиларки, колхозчилар, совхоз ва МТС ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, областнинг барча меҳнаткашлари бу чақириққа лаббай деб жавоб берадилар ва илғор район, колхоз, совхоз, машина-трактор станцияларидан ўрнак олиб, пахта далаларида меҳнат ғайратларини оширадилар.

Ҳамма куч — пахта териш ва топшириш соҳасидаги қолоқликни тугатишга!

Бизнинг пойтахт областимиз пахтакор областлар ўртасидаги Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада муносиб ўрин эгаллаши мумкин ва лозим.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

Ўрта Чирчиқ районидаги Ворошилов номли колхознинг 2-бригадасида пахта терими соатли график асосида ташкил этилган. **Суратда**: бригада табелчиси ўртоқ **У. Абдуқулов** илғор теримчиларнинг пахтасини даланинг ўзида тортиб олаётир.

Ж. Баҳобов фотоси.

Ўзбекистон ССР жун тайёрлаш ва харид қилиш йиллик планини муддатидан олдин бажарди

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг қирқ йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, жун тайёрлаш ва харид қилиш давлат планини муддатидан олдин 105 процент қилиб бажардилар. Давлатга бу йил 152 минг центнер, ёки ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 21 минг центнер кўп жун топширилди ва сотилди. Давлатга жун топшириш ва сотиш давом қилмоқда.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1957 ЙИЛ 4 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунлик ўсиш	Мавсум бошидан бери
Бўстонлиқ	2,78	43,61
Оржоникидзе	2,44	35,00
Пискент	2,01	34,08
Ўрта Чирчиқ	2,14	32,02
Юқори Чирчиқ	2,22	31,02
Бўка	2,00	27,63
Ўртасарой	2,02	26,97
Мирзачўл	1,71	25,29
Верхне-волинск	1,75	25,21
Гулистон	1,87	25,17
Оққўрғон	1,84	24,98
Оҳангарон	2,12	24,83
Бекобод	1,87	24,46
Сирдарё	1,86	24,39
Янгийўл	2,03	23,29
Октябрь	1,91	22,44
Боёвут	1,55	21,95
Чиноз	1,60	20,99
Калинин	1,58	18,52
Қуйи Чирчиқ	1,91	16,04

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1957 ЙИЛ 4 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар	Бир кунлик ўсиш	Мавсум бошидан бери
6-«Кўкорол»	3,26	53,50
3-«Оҳангарон»	2,00	38,33
4-«Вревский»	2,50	34,17
1-«Фарҳод»	1,02	31,52
«Пискент»	1,93	31,43
«Чаноқ»	1,73	29,21
«Дружба»	0,90	28,50
«Социализм»	1,66	28,40
Киров номли	2,19	27,84
1-«Далварзин»	2,07	26,52
2-«Далварзин»	1,86	26,25
1-«Оҳангарон»	2,33	25,33
«Мирзачўл»	1,42	23,84
«Оққўрғон»	1,92	22,24
«Гулистон»	1,50	20,36
1-«Боёвут»	1,79	18,27
2-«Оҳангарон»	2,07	17,59
Булганин номли	1,01	17,12
«Малик»	1,81	16,79
Бушуев номли	1,13	16,54
3-«Боёвут»	1,60	16,11
«ЎзССР беш йиллиги»	1,91	16,04

Суръат

Ҳакимполвон камгап, вазмин табиатли одам. Унинг баланд ва йўғон қомати, кўз қарашлари салобатли. Пахтазорда чиниқиб, полвон номини олган бу миришкор деҳқон Пискент районида ҳар йили мўл ҳосил етиштирар экан, бу— унинг ақл-идрок кучининг самарасидир.

Биз Булганин номли колхозга келишимиз биланоқ, тўппа-тўғри Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳакимполвон Қодиров бригадасига бордик.

Бригадир дангиллама дала шийпонининг чап биқинидан бошланиб кетган пайкалда ғўза оралаб юрган экан. У йўғон билаклари ва бармоқлари билан ғўзаларни икки томонга очиб кетаяпти. Дамба-дам эгатга эгилиб, кўсакларни кўздан кечиради.

Бизнинг келганимизни кўриб, қаддини ростлади-да, саломлашгач, аста юриб олдимизга келди. У «келинглар!» деганда қисиқ кўзлари янада қисилиб, чеҳрасида камдан-кам бўладиган ўзгариш — кулги аломати сезилди.

—Қимирлаб турибмиз, «қимирлаган қир ошар» деганларидек...

— Давондан ошибсиз-ку, бу қимирлаш эмас, чинакам пойганинг соврuни-ку, — дедик.

— Тўғри айтдингиз, укам. Ғўза оралаб юрганимнинг боиси бор. Баъзан ўйлаб қоламан, колхозимиз олдинда кетаяпти, районимиз ҳам чакки эмас. Лекин... ишнинг ана шу лекини чақаяпти. Нега пахтани кам топшираяпсиз, десангиз «кўсак яхши очилмаяпти», дейдиганлар ҳам бор. Кўсакни бунёдга келтирган киши уни тезроқ очилтирсинда!... Теримчиларимиз биринчи кўсак очилгандан бери эгат оралайди. Қимирлаб турмаганда, эгат оралайвермаганда, ҳозиргача давон ошармидик. Билишимча, устозларимиз, янгийўлликлар кечроқ қимирлашган. Ҳамма кўсакларнинг очилишини кутиб туришган, бўлмаса сводкада шунақа судралишармиди?

Ҳакимполвон «буёққа юринг!» деб бизни қатор орасига олиб кирди.

— Мана қаранг, сўзида давом этди у, мана шу туплардаги пахта кеча териб чиқилган. Қаранг-а, яна кўсак очилиб турибди. Демоқчиманки, тераман деса, пахта бор. Вақт зиқ келиб қолди. Пеш очилган пахтани пеш териш керак. Ҳавога ишониб бўлмайди!

* * *

Пискент районида кўп минг килограммчилар ҳаракатининг байроқдори ва ташаббускори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Соҳибахон Ғуломхонова ҳам терим даврида уста пахтакор Ҳакимполвон таъбирича «қимирлаб» тургани учун бугунга келиб хирмонларни «оқ олтин»га тўлдирмоқда. У ўзининг мусобақадоши, бўкалик қаҳрамон Саодат Гулаҳмедова сингари кўп, сифатли пахта териш учун курашаётир. Соҳибахоннинг мавсум бошидан бери терган пахтаси 10 тоннага етиб қолди. У мавсум бошидан бери Саодатга нисбатан кам пахта терган бўлса ҳам, лекин бир кунлик иш натижаси Саодатникидан ошиб кетаётир. Шу кунларда Саодат 400-450 килограммдан пахта тераётган бўлса, Соҳибахон ҳар куни хирмонга 500 килограммга етказиб пахта тўкмоқда. Бу икки қаҳрамон қизнинг мусобақасини кузатиш жуда завқли...

Соҳибахоннинг юзлаб шогирдлари етишиб чиқди. Мана улар, Пискент далаларининг қаҳрамон теримчилари, қўли гул йигитлар ва қизлар. Кеча «Гулистон» колхозида Лазокат Бисаева, Булганин номли колхозда Сафар Умурзоқова, Қурбон Имомқулова 300 килограммдан пахта терган бўлсалар, Хадича Суюнова 400 килограмм пахта терди, Саодат Нажиева ҳам ундан қолишмади. Калинин номли колхоздан Сухсур Уразова, «Пискент» совхозидан Файзи Тожибоева, Бегматова, Зулфия Ҳакимова, Шуша Қодирова, Файзи Ибодова, Мукаррам Эшонова, Иброҳимова, Санақулова, Муҳаббат Абдушукурова ва бошқалар мавсум нормаларини ошириб бажариб, улуғ байрам тўёнаси учун кунига 300-350 килограммдан пахта тераётирлар.

Пискентлик ўртоқлар, суръатни бўшаштирмангиз! Оржоникидзе райони сизларни қувиб ўтиб кетди, мусобақада орқада қолаяпсизлар. Бу Соҳибахонларга, Ҳакимполвонларга ярашмайди! Суръатни ошириш сизларнинг меҳнатингизга, ғайратингизга боғлиқ.

Х. ТЎРАЕВ.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИ СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ Г. К. ЖУКОВ ЮГОСЛАВИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

4 октябрда СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков самолетда Москвадан Қримга учиб кетди. У Югославия Федератив Халқ Республикасига шу йил ёзда Совет Иттифоқига келган вақтида армия генерали И. Гошняк Югославия ҳукумати номидан қилган таклифга жавоб визити билан бормоқда.

Марказий аэродромда маршал Г. К. Жуковни Совет Иттифоқининг маршали И. С. Конев, СССР Ташқи Ишлар Министрининг ўринбосарлари Н. С. Патоличев ва Н. П. Фирюбин, адмирал С. Г. Горшков, авиация маршали С. И. Руденко, армия генераллари М. С. Малинин ва Г. К. Маландин, генерал-полковниклар А. В. Герасимов, А. А. Гризлов, Н. И. Гусев, А. С. Желтов, С. У. Рубанов, Е. Г. Троценко, М. А. Шалин, Москва шаҳар коменданти генерал-майор И. С. Колесников, Совет Армиясининг бошқа генераллари ва офицерлари, матбуот вакиллари кузатиб қолдилар.

Аэродромда тўпланганлар маршал Г. К. Жуков билан самимий хайрлашдилар. Унинг самолети эрталаб соат 8 да ҳавога парвоз қилди. Самолет бортида маршал Г. К. Жуковнинг таклифига кўра Югославиянинг СССРдаги ҳарбий атташеси полковник Сава Попович ҳам бор.

(ТАСС)

Пахтакор ўртоқлар! Барча куч ва воситаларни пахта тайёрлашдаги қолоқликни тезроқ тугатишга сафарбар этайлик!

☆ ☆

Мажбуриятни 20 октябргача бажарамиз

Колхозимиз аъзолари Мирзачўлнинг янги ўзлаштирилган ерларидан 200 гектарга чигит экиб, бу йил давлатга гектаридан 16 ўрнига 19 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олган эдилар. Улар ёз бўйи зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар ва мажбуриятни ошириб бажарадиган даражада мўл ҳосил етиштирдилар.

Колхозда пахта йиғим-теримига ҳам пухта тайёргарлик кўрилди. Хирмонлар қурилди, йўл-кўприклар тузатилди, транспортлар вақтида ремонтдан чиқарилди. Қоп-қанор, тош-тарози ва бошқалар тахт қилиб қўйилди. Теримчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шароит яратилди.

Улуғ Октябрнинг шонли 40 йиллигини муносиб нишонлаш учун барча колхозчилар социалистик мусобақага қўшилдилар ва уларнинг ҳар бири конкрет мажбурият олди. Ҳозир улар унумли меҳнат қилиб, ўз мажбуриятларини тўла ва ошириб бажариш учун курашаётирлар. Мавсумда 14 тонна пахта териш мажбуриятини олган чевар теримчи ўртоқ Хожар Мустафоқулова кунига хирмонга 200-240 килограммдан пахта топширмоқда. Қурбонова, Мусулмонова, Жўлбеков, Соатова, Омонова, Исроилова ва Саримсоқова сингари илғор теримчилар ҳам кунлик нормаларини ошириб адо этаётирлар. Шунинг учун ҳам колхоз теримнинг биринчи кунлариданоқ пахта териш ва давлатга топшириш графигини ошириб бажаришга муваффақ бўлди. Дастлабки кунларда кунига йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта топширилаётган бўлса, биз терим суръатини ошириб, 3-3,5 процентдан пахта топширмоқдамиз. Натижада колхоз 1 октябргача мажбуриятни 52,96 процент қилиб адо этди. Ҳозиргача ҳар гектаридан 12 центнердан ошириб пахта териб олдик. Биз сентябрь ойи топшириғини ошириб бажариб, районнинг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдик.

Кўчма Қизил байроқ олганлигимиз теримчиларнинг ғайрат ва ташаббусини янада ошириб юборди. Ўртоқ П. Бутунбоев бошлиқ бригада теримчилари мусобақани кучайтириб, мажбуриятнинг 4 проценти миқдорида пахта топшираётирлар. Саримсоқов, Жабборов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригада теримчилари ҳам юқори меҳнат унумига эришмоқдалар.

Пахта йиғим-терими ишларини ҳозиргидан ҳам жадаллаштириш имкониятига эгамиз. Колхоз правлениеси, бошланғич партия ташкилоти пахтакорларимизнинг ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятини 20 октябргача 100 процент қилиб бажаришга бўлган интилишига бошчилик қилмоқда. Биз терим суръатини янада кучайтириб, шонли байрамни давлатга гектаридан 19 эмас, балки 24 центнердан пахта топшириб, йиллик планни 140 процент бажариш билан нишонлаймиз.

А. АБСАТОВ,
Мирзачўл районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси.

Далалардан дараклар

БЕКОБОД. Анорхон Қўшметова, Робия Қўшметова, Саидбуви Усмонова, Зулайхо Умарова каби ўртоқларнинг номини Дзержинский номли колхоз аъзолари ҳурмат билан тилга оладилар. Бу илғор теримчилар кўп минг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, кунига 200-250 килограммдан пахта тераётирлар. Ленин номли, Сталин номли колхозларда ҳам кўп минг килограммчилар ҳаракати тобора кучаймоқда.

А. Сатторов, Н. Охунов, М. Аҳмедов, У. Юсупалиев, А. Ҳайдаров, З. Иброҳимов.

* * *

МИРЗАЧЎЛ. «Ленинизм» колхози аъзолари пахта йиғим-теримини ғоят уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Колхознинг ўртоқ Сайфуллаев бошлиқ 7- бригадасида иш айниқса қизғин. Бригаданинг С. Тешабоева, Х. Норқўзиева, Х. Йўлдошева ва М. Аҳмеджонов сингари моҳир теримчилари кўпчиликка намуна бўлиб меҳнат қилаётирлар. Бригадала ҳар куни йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта тайёрланаяпти.

А. Эргашев.

* * *

ПИСКЕНТ. Ғўза парвариши соҳасидаги барча ишларни бир-бирига боғлаб ўтказиб, мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлган Калинин номли колхоз аъзолари йиғим-терим даврида ҳам илғорликни қўлдан бермаслик учун курашмоқдалар. Бу ерда меҳнат тўғри ташкил этилган, бригада ва звеноларaро социалистик мусобақа қизитиб юборилган. Бу, кундалик терим графигини ортиғи билан бажариш имкониятини бераётир. Колхознинг М. Давронов, М. Асраев, Э. Алиқулов ўртоқлар бошлиқ бригадалари йиғим-теримда олдингилар қаторида бормоқдалар.

С. Нишонов, А. Абдулҳакимов.

* * *

СИРДАРЁ. «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозининг азамат пахтакорлари 470 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил олиш тўғрисидаги мажбуриятларини Октябрнинг 40 йиллиги кунигача бажариш учун курашаётирлар. Аҳмаджон Шапиев, Исмат Очилов ва Х. Тошев ўртоқлар бошлиқ бригада далаларини айланган киши қизғин меҳнат қилаётган кишиларни кўриб қувонади. Бу бригадаларда кундалик топшириқ ортиғи билан бажарилаётир, пахта нобудгарчилигига йўл қўйилмаётир. «XVIII партконференция», «XIX партсъезд», Ленин номли колхозларда ҳам йиғим-терим пухта тайёргарлик билан бошланиб, жадал суръат билан давом эттирилаётир.

Н. Рустамов, Н. Саидов, Д. Хасанов, Ч. Илёсов, Қ. Примбеков.

ПАХТА ДАЛАЛАРИНИНГ ИЛҒОРЛАРИ

Суратларда; 1. Чиноз районидаги Ленин номли колхознинг кундалик нормасини 2-3 ҳиссага етказиб бажараётган чевар теримчиси ўртоқ **С. Собиржонова.** 2. Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз аъзоси **Т. Ҳайдарова.** Ўртоқ Ҳайдарова кунига 120-150 килограммдан пахта тераётир. 3. Янгийўл районидаги «XIX партсъезд» колхозининг мавсумда 15 тонна пахта териш учун курашаётган илғор теримчиси ўртоқ **Х. Рустамова.**

М. Устабобоев, Н. Меламед ва **М. Шевелев** фотолари.

Янгийўл районида йиғим-терим ишлари қониқарсиз аҳволда

Область комсомол комитети яқинда Янгийўл районидаги колхозларда йиғим-терим ишлари қандай бораётганлигини текширишдан ўтказдилар. Натижада шу нарса аниқландики, райондаги Ленин номли, Ворошилов номли, Навоий номли, Петров номли, Фрунзе номли ва «Москва» колхозларида мўл ҳосил етиштирилган. Бу колхозларнинг илғор бригада аъзолари ишни партия ва ҳукуматимизнинг 1957 йил пахта ҳосилини териб олиш ва тайёрлаш тўғрисидаги қарори асосида ташкил этиб, ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмасдан йиғиб-териб олиш, давлатга 3 миллион тонна «оқ олтин» етказиб бериш ишига муносиб ҳисса қўшиш учун курашмоқдалар.

Ленин номли колхознинг чевар теримчилари Ойбиби Одинова, Илёсбоева, Ворошилов номли колхознинг аъзолари Э. Ўрмонова, Т. Давлатова, А. Маҳмудова ва бошқа кўпгина илғорларнинг номини районнинг каттадан-кичиги ҳурмат билан тилга олади. Ўтган йили 10-15 тонналан пахта терган бу чевар теримчилар бу йил ҳам кўп мингчилар ҳаракатига қўшилиб, кунига 150-250 килограммдан пахта тераётирлар.

Аммо юқоридаги колхозларнинг барча бригадаларида ҳам кўп минг килограммчилар ҳаракати кучайтириб юборилган, йиғим-терим ишлари уюшқоқлик билан ўтказилаётир, деб бўлмайди. Текшириш бригадаси аъзолари баъзибир колхозларда меҳнат интизоми ҳаддан ташқари бўшашиб кетганлигини, ишнинг сифати устидан контроллик йўқлигини аниқладилар. Бунга Ленин номли колхоздаги аҳволни мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу колхознинг ўртоқ Мирзаев бошлиқ бригадасида бўлганимизда йиғим-терим учун ажратилган 91 теримчидан фақат 55 таси, ўртоқ Муҳамедов бошлиқ бригадада эса 61 теримчидан атиги 22 таси ишга жалб қилинганлигини кўрдик. Шунинг учун ҳам бу бригадаларда кундалик топшириқ бажарилмаётир, натижада колхоз бўйича суръат пасайиб кетаётир.

«Москва» колхозида ҳам аҳвол ана шундай. Колхознинг 2-3 бригадасида кейинги кунларда йиғим-терим ишлари ҳаддан ташқари сусайтириб юборилган. Бу бригадаларнинг пахта далаларини айланганимизда, ҳосил кўп бўлишига қарамасдан, йиғим-теримда қатнашаётган кишилар бармоқ билан санарли эканлигини кўриб ачиндик. Маълум бўлишича, кейинги кунларда бу бригадаларда пахта терими ўз ҳолига ташлаб қўйилибди. Петров номли колхозда ҳам аҳвол ана шундай.

Кундалик терим нормасини бажариш — қонун. Колхоз правлениелари, партия ташкилотлари, бригада ва звено бошлиқлари ана шунга амал қилиб, теримчилар иши устидан контроллик олиб боришлари, уларнинг нормани албатта бажаришларини таъминлаш учун курашишлари керак. Бироқ Ворошилов номли колхозда бўлганимизда бунга амал қилинмаётганлигини кўрдик.

Ленин номли, Ворошилов номли колхозларда пахта нобудгарчилигига ҳам йўл қўйилаётир. Масалан, Ленин номли колхознинг ўртоқ Муҳамедов бошлиқ бригадасида хирмон атрофлари, ариқ ёнлари, йўлкаларда тўкилиб, сочилиб ётган пахталар бир неча килограммни ташкил қилади. Бироқ, бу аҳвол бригада бошлиғини ҳеч бир ташвишга солмаётир, тўкилган пахталарни йиғиб-териб олиш учун кишилар ажратилмаган.

Шунингдек, Ворошилов номли колхознинг 2-бригадасида ҳам пахта нобуд бўлаётир. Бу ерда ишнинг сифати устидан контроллик йўқлиги туфайли пахта сортларга ажратиб терилмайди, терилган пахтанинг хас-чўпларга аралашиб, ифлосланиб кетишига — натижада сифатининг бузилишига йўл қўйилаётир.

«Москва» колхозида теримчиларнинг меҳнат кунлари учун ўз вақтида аванс бериб турилмайди, илғорларни рағбатлантириш, уларнинг тажрибасини кенг ёйиш соҳасида ҳам дуруст иш қилинмаётир. Шунинг учун ҳам бу колхозда йиғим-терим ишлари суръати паст. Бу ерда болали аёлларнинг нормал ишлаши учун тўлиқ шароит яратиб берилмаган. Шу туфайли ҳам кўпгина аёллар ўз вақтларини болаларига қарашга сарф қилиб, терим нормасини бажара олмаётирлар.

Юқоридаги колхозларда сиёсий-агитация ишлари ёмон йўлга қўйилган. Илғорлар тажрибаси оммалаштирилмаётир, қолоқларни танқид қилинмайди, «Жанговар варақа»лар чиқаришга етарли эътибор берилмаётир.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари жойларда бўлиб, юқоридаги камчиликларни аниқлаш билан бирга, бу камчиликларни тугатиш тўғрисида колхозчиларга амалий ёрдам бердилар. Жумладан, «Москва» колхозида колхозчиларнинг меҳнат кунлари учун аванс бериб туриш йўлга қўйилди. Шунингдек, текшириш бригадаси аъзолари колхозчилар ўртасида пахта йиғим-теримини янада кучайтириб юборишга қаратилган лекциялар ўқидилар, суҳбатлар ўтказдилар, колхозларда қолоқларни танқид қилиб, сатирик деворий газеталар чиқарилишига ёрдам бердилар.

Янгийўл районидаги колхозларда ёрдамчилар кўп. Колхоз правлениелари ва партия ташкилотлари ишни тўғри ташкил этиб, ёрдамчилардан максимал фойдаланишлари, шу билан бирга, колхоздаги барча ишга яроқли кишиларни теримга сафарбар этиб, олинган мажбуриятни бажариш учун курашишлари керак.

ОБЛАСТЬ КОМСОМОЛ КОМИТЕТИНИНГ РЕЙД БРИГАДАСИ.

☆ ☆

Илғорликни қўлдан бермаслик учун

6-«Кўкорол» совхозининг азамат ишчилари давлатга пахта топширишда биринчи ўринда бормоқдалар. Улар бундай муваффақиятга барча ички имкониятларни йиғим-теримга тўла сафарбар этганликлари, Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани кучайтириб юборганликлари, кўп минг килограммчилар ҳаракатини кундан-кунга авж олдираётганликлари туфайли эришаётирлар.

Айниқса, совхознинг 2-бўлимида меҳнат яхши уюштирилган. Бўлим ишчилари социалистик мусобақанинг ғолиблари ҳисобланадилар. Улар 450 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 21 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олган эдилар. Бўлим бўйича шу кунгача йиллик планнинг 53 проценти миқдорида пахта топширилганлиги ишчилар ўз аҳдларининг устидан чиқиш учун астойдил курашаётганликларини кўрсатиб турипти.

— Дастлабки ютуқ ҳали бизни қаноатлантира олмайди, — дейди бригада бошлиғи ўртоқ Ш. Ойбеков, — биз 3-бўлимнинг ўртоқ Мамазариф Ниёзов бошлиқ бригада ишчилари билан беллашганмиз. Улар биздан ўзиб кетдилар. Мусобақадошларимиз йиллик планни 81 процентга етказиб бажардилар, лекин биз ҳам қараб турмаймиз. Теримни янада жадаллаштириб, уларга етиб оламиз.

Бригада бошлиғининг бу сўзлари совхознинг барча ишчилари фикрини ифода қилади. Ҳар бир теримчи ўз мусобақадошидан ўзиб кетиш учун курашмоқда.

Совхознинг Сорагул Донишева, Бибижон Олдаберганова, Дорой Қулумбетова, Ултусин Қосимова ўртоқлар каби чевар теримчилари ана шулар жумласидандир. Бу илғорларнинг ҳар бири шу кунгача хирмонга 5-6 тоннадан пахта топшириб, кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлаётир.

Совхоз ишчиларининг бир мақсад йўлида — ўз зиммаларига олган мажбуриятларини улуғ байрам кунигача бажариш йўлида олиб бораётган курашлари чиндан ҳам самарали натижа бермоқда. Совхоз марраға яқинлашиб қолди.

Ж. СУЛТОНОВ.

15 минг килограммчилар

1-«Далварзин» совхозининг 5 бўлими ишчилари ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдириб, пахта йиғим-теримида олдинда бораётирлар. Бўлимнинг яхши натижаларга эришишида кўп минг килограммчи теримчилари муносиб ҳисса қўшаётирлар. Бўлим ишчилари Фазилатой Жониева, Норжон Нишонова, Ойимхон Алибековаларнинг номларини ҳурмат билан тилга оладилар. Чунки улар дастлабки кунларданоқ мавсумда 15 тоннадан пахта териш мажбуриятини олиб, кўп минг килограммчилар ҳаракатининг ташаббускорлари бўлган эдилар.

Пахта йиғим- теримининг ҳозирги қизғин кунларида ҳар уччала мусобақадош хирмонга 180-200 килограммдан юқори сифатли пахта топшириб, бошқаларга намуна бўлишмоқда. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ мавсум нормасини ошириб бажарганликлари учун совхоз дирекцияси ва бошланғич партия ташкилотининг тақдирига сазовор бўлдилар.

Бекобод районидаги Чаноқ совхозида ҳам 10-15 минг килограммчи чевар теримчилар сони кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Шу туфайли давлатга пахта топшириш суръати ошаётир. Совхознинг ўртоқ А. Валиев бошлиқ бригада ишчилари ўзаро социалистик мусобақада олдинда бориб, шу кунгача давлатга йиллик планнинг 40 проценти миқдорида пахта топширдилар. Бундай муваффақиятга эришишда бригаданинг 15 минг килограммчи теримчиларидан Н. Эгамқулова, М. Халилов, Э. Абдуқаҳҳоров, Х. Холматов ўртоқларнинг хизматлари катта. Уларнинг ҳар бири ҳозиргача 4-5 тоннадан пахта териб, умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшмоқда.

А. ХОЛМУРОДОВ, Ж. САФАРОВ.

Совхознинг илғор кишилари

«Дружба» совхозининг ташкил қилинганига икки йил бўлди. Совхоз ишчилари ана шу қисқа вақт ичида катта ишлар қилдилар, 1500 гектар ер ўзлаштирилиб, пахтазорга айлантирилди. Ишчилар ноқулай об-ҳаво шароити туфайли бўлган қийинчиликларни енгиб, мўл ҳосил етиштиришга эришдилар. Ҳозир совхозда пахта йиғим-терими қизғин тус олган. Бу иш айниқса илғор бригада ва звеноларда кучайтириб юборилган. Совхозда кўпминг килограммчи теримчиларнинг ҳаракати кенг авж олдирилган. С. Суярова, Р. Муртозаева каби ўртоқлар намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Бу чевар теримчилар кунига 100-120 килограммга етказиб пахта тераётирлар.

Совхозда йиғим-терим кун сайин кучайтирилмоқда.

Е. ГОДОВИКОВ. Р. ЗИКИРЯЕВ.

Корхоналарнинг оборот маблағи ва улардан фойдаланиш йўллари

ИҚТИСОДИЙ ТЕМАЛА

Одатда ҳар бир корхона ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва олиб бориш учун ўзининг минимум оборот маблағларига эга бўлиши зарур. Оборот маблағларидан хомашё запасларининг минимумини вужудга келтириш, материал, ёқилғи, яримфабрикат, тайёр буюмлар ва товарлар сотиб олиш ва бошқа тадбирлар учун фойдаланилади. Шундай қилиб, корхоналарнинг нормал ишлаши минимум оборот маблағлари ҳисобидан таъминланади.

Бу минимум ҳар бир корхонада унинг ишлаб чиқариш программасининг ҳажми, технология процессларининг ўзига хос хусусиятлари, хомашё, материал, ёқилғи ва бошқа ёрдамчи материалларни келтириш ва улар билан таъминлаш ҳамда бошқа процессларнинг ҳажми билан белгиланади. Ана шу йўл билан аниқланган минимум оборот маблағлари норматив деб аталади ва улар давлат томонидан корхоналарга узоқ вақт биркитиб қўйилади.

Корхоналарнинг оборот маблағлари бир қанча манбаълардан ташкил топади. Оборот маблағларни ташкил этадиган асосий манба корхоналар ташкил этилаётган пайтда давлат томонидан унга ажратилган ва узоқ муддат билан берилган маблағ ҳисобланади. Шундан сўнг оборот маблағлари корхонанинг олаётган фойдалари ҳисобига тинмай кўпая боради.

Хўжалик йили мобайнида корхоналар одатда қўшимча равишда оборот маблағларига муҳтож бўлиб қолади. Бундай муҳтожлик хомашё ва материалнинг тўпланиб қолиши, тайёр буюмларнинг реализация қилинмаслиги натижасида юз беради. Шундай пайтларда корхоналарнинг қўшимча равишда оборот маблағларига бўлган эҳтиёжи давлат банклари томонидан қисқа муддатли кредит бериш билан қопланади.

Бундан ташқари, корхоналар бошқа корхоналар билан, шунингдек ташкилотлар билан иқтисодий алоқалар олиб боради. Чунончи, тайёр маҳсулотларини реализация қилади, хомашё, материаллар, ёқилғи ва бошқа ишлаб чиқариш учун зарур бўлган материалларни сотиб олади, ишчилар ва хизматчиларга иш ҳақи тўлайди, давлат банкида ўзининг ҳисобида пул маблағларига эга бўлади.

Ҳар бир корхонанинг молиявий аҳволи доимо кўнгилдагидек бўлишини таъминлаш учун аввало техпромфинпланда белгиланган барча тадбирларни тўла бажариш, ўз ихтиёридаги маблағлардан рационал фойдаланиш талаб қилинади. Молиявий ресурслар билан корхоналарнинг ишлаб чиқариш фаолияти ўртасидаги алоқаларни аниқроқ кўрсатиш мақсадида «Узбексельмаш» заводи кўрсаткичларини қараб чиқамиз.

Бу завод коллективи ўтган хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлади. Йиллик план ялпи маҳсулот бўйича 106,1 процент, товар маҳсулоти бўйича эса 104,2 процент қилиб бажарилди. Маҳсулотнинг асосий турлари бўйича белгиланган план ҳам бажарилди. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва фойда олиш соҳасида ҳам яхши натижалар қўлга киритилди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган план 7 процент ортиғи билан, маҳсулот таннархини камайтириш бўйича берилган топшириқ эса 1,4 процент ортиғи билан бажарилди. Шунинг натижасида завод пландан ташқари 5 миллион 159 минг сўм фойда олди. Материалларни тежаб-тергаб сарфлаш, устама харажатларни камайтириш йўли билан кўп миқдорда маблағ тежаб қолинди.

Ишлаб чиқаришда ана шундай юқори кўрсаткичларга эришилганлиги учун заводнинг молиявий аҳволи ҳам яхши бўлди. Завод йил бўйи етарли миқдорда оборот маблағига эга бўлди. Бу эса ишлаб чиқаришни тўғри йўлга қўйиш учун зарур бўлган материаллар запасига эга бўлишни таъминлади.

Завод коллективи шу йилнинг биринчи квартал планини ҳам анча ортиғи билан бажарди, лекин иккинчи кварталга келиб корхона ўз ишини сусайтириб юборди. Айниқса июнь ойида ёмон ишлади. Июнь ойининг ўзидагина маҳсулот таннархи белгиланганидан 1 миллион 250 сўм ошиб кетди, иш ҳақи ва цех ҳамда умумзавод харажатлари ҳам пландагидан анча ортиб кетди. Агарда биринчи кварталда заводдаги ишчиларнинг ўртача иш унумдорлиги 102,1 процент бўлса, иккинчи кварталда бу кўрсаткич 91 процентга тушиб қолди. Биринчи кварталда ҳар бир ишчининг ўртача иш ҳақи белгиланганига нисбатан 102,2 процентни ташкил этган бўлса, иккинчи кварталда 97,9 процентни ташкил этди.

Корхона техника-иқтисодий кўрсаткичларининг бундай пасайиб кетишига сабаб шуки, кўпгина цех раҳбарлари ишлаб чиқаришнинг энг асосий масалалари — меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш масалалари билан етарли равишда шуғулланмай қўйдилар.

Маълумки, меҳнатни тўғри нормалаш меҳнат унумдорлигини оширишнинг энг муҳим шартларидан биридир. Меҳнатни тўғри нормалаш, эскирган нормаларни систематик равишда қайта кўриб бориш ва техника жиҳатдан асосланган иш нормаларини жорий қилиш давлат планини тўла ва ошириб бажаришда, техника-иқтисодий кўрсаткичларни тинмай яхшилай боришда муҳим роль ўйнайди.

Мавжуд асбоб-ускуналар ҳамда ишчи кучидан тўғри фойдаланиш даставвал ишлаб чиқариш процессларининг рационал ташкил этилишига боғлиқдир. Цех раҳбарлари ҳар бир ишчини, унинг қобилияти ва малакасига қараб тўғри жойлаштириши, коллективнинг юқори унум билан ишлаши учун зарур бўлган шароитларни яратиб бериши, меҳнатнинг прогрессив, илғор формалари ва методларини кенг оммалаштириши лозим. Ишчиларни рағбатлантириш учун меҳнатга ҳақ тўлаш системасини тўғри ташкил этишга алоҳида эътибор бериш зарур. Бунда ишбай-прогрессив ва мукофот усулларини кенг жорий қилиш лозим. Меҳнат унумдорлигининг ўсиши иш ҳақининг ўсишидан доимо олдинда бўлиши зарур. Фақат шундагина халқ хўжалигини тез суръат билан ривожлантириш ва халқнинг моддий-маданий даражасини тинмай ошира бориш учун зарур бўлган имкониятларни кўпайтира бориш мумкин.

Корхонада меҳнатни ташкил этиш ва меҳнатга ҳақ тўлаш соҳасида жиддий камчиликлар бор. Мавжуд белгиланган иш нормалари деярли ҳамма ишчилар томонидан бажарилаётган бир пайтда меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича берилган топшириқнинг бажарилмай қолаётганлигини нормал бир ҳол деб бўлмайди. Иккинчи кварталда меҳнат унумдорлигининг ўсиши даражаси билан иш ҳақи даражаси ўртасидаги фарқ 7 процентни ташкил этди, яъни иш ҳақи даражаси меҳнат унумдорлиги даражасидан 7 процент ошиб кетди. Бу ҳол ўз навбатида иш ҳақи фондининг ортиқча сарфланишига олиб келди. Камайтирилган иш нормаларининг жорий қилиниши ишчилар, инженер-техник ходимларнинг ижодий ташаббусини оширишга тўсқинлик қилди, меҳнат унумдорлигининг тинмай орта боришига ҳалал берди.

Шундай қилиб, завод иккинчи кварталда оғир молиявий аҳволга тушиб қолди. Биринчи ярим йилнинг охирларига келиб корхона оборот маблағи белгиланганидан 1 миллион 348 минг сўм камайиб кетди. Корхонада молиявий аҳволнинг оғирлашиб кетишига яна шу нарса ҳам сабаб бўлдики, иккинчи кварталда нормативдагидан 5 миллион 185 минг сўмлик кўп товар-материал запаслари тўпланиб қолди.

Корхона молия аҳволининг издан чиқиши ва нормативдагидан ташқари жуда кўп миқдор запасларнинг йиғилиб қолиши заводнинг бошқа ташкилотлар билан молиявий ҳамда ҳисоб-кредит алоқаларини ҳам ёмонлаштирди. Жумладан, завод иккинчи кварталнинг охирига келиб турли ташкилотлардан 10 миллион 859 минг сўм қарздор бўлиб қолди. Аслини олганда, корхона раҳбарлари ана шу қарзлар ҳисобига нормативдан ортиқ запасни вужудга келтирдилар. Буни, албатта, нормал бир ҳол деб бўлмайди.

Бошқа ташкилотларнинг маблағларини ушлаб туриш ва улар ҳисобига ўз хўжалигидаги камчиликларни тузатиш молиявий ҳамда ҳисоб-кредит интизомини қўпол равишда бузишдир. Бошқа ташкилотларнинг маблағларини ушлаб қолиш ўша корхоналар ишлаб чиқаришида сунъий равишда жиддий қийинчиликларни вужудга келтиради.

Оборот маблағларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш ғоят катта аҳамиятга эгадир. Шу сабабли оборот маблағларининг айланишини тезлаштириш учун барча чораларни кўриш керак. Оборот маблағлари қанчалик тез айланса, корхона техника-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам шунчалик тез ўса боради, мавжуд маблағлар воситаси билан тобора кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш таъминланади.

Оборот маблағларидан рационал фойдаланиш учун, даставвал ишлаб чиқариш циклларини камайтириш, поток ва конвейер усулларини кенг жорий қилиш, ишлаб чиқариш технологиясини тобора такомиллаштира бориш, оғир ва кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш зарур. Ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг янги формаларини ва методларини кенг жорий қилиш, ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг ижодий ташаббускорлигини ошириш йўли билан кам маблағ ва кам вақт сарфлаб маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг таннархини камайтириш, оборот маблағларидан яхшироқ фойдаланиш мумкин.

Мавжуд асбоб-ускуналардан фойдаланиш коэффициентини ошириш, янги техникани жорий қилиш, барча цех ва участкаларда ишлаб чиқаришни бир меёрда ташкил этиш корхоналар оборот маблағларининг айланишини тезлаштиради, бу маблағлардан фойдаланишни яхшилайди. Ишлаб чиқаришни хомашё, материал, ёқилғи билан таъминлаш системасини ташкил этишни тинмай такомиллаштира бориш ва бу соҳадаги планлаштиришни яхшилаш, складларда ортиқча запасларнинг узоқ вақт туриб қолишини йўқотиш — оборот маблағларидан фойдаланишни яхшилашга имкон берувчи энг муҳим факторлардан биридир. Ишлаб чиқариш запасларининг ҳаддан ташқари кўпайиб кетиши ва уларнинг узоқ вақт туриб қолиши кўпгина миқдордаги пул маблағларининг ҳаракатсиз ва фойдасиз туриб қолишига олиб келади.

Корхонанинг бир меёрда ишлашини таъминлашда ҳамда бошқа ташкилотлар билан молиявий ва ҳисоб-кредит алоқаларини тўғри йўлга қўйишда барча операциялардан ўтиб, тайёр бўлган маҳсулотни реализация қилиш жуда катта роль ўйнайди. Тайёр маҳсулотларни ушлаб туриш, шу маҳсулотни тайёрлаган корхонага ҳам, шунингдек у билан алоқада бўлган ташкилотлар ишига жиддий зарар етказади. Шу сабабли тайёр маҳсулотларни узоқ ушлаб турмасдан, пешмапеш заказчиларга юбориш зарур.

Саноат ва қурилишни бошқаришни қайта ташкил этиш раҳбарликни ишлаб чиқаришга яқинлаштирди, корхоналардаги мавжуд резерв ва имкониятлардан тағин ҳам тўлароқ фойдаланиш учун ғоят катта перспективаларни очиб берди. Хўжаликка раҳбарлик қилишнинг янги структураси оборот маблағларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш учун ҳам катта имкониятлар яратиб берди. Хўжалик раҳбарларимиз, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ана шу имкониятлардан усталик билан фойдаланишлари, ҳар бир корхонада, ҳар бир хўжалик ташкилотида ишлаб чиқариш-молиявий кўрсаткичларнинг тинмай яхшилана боришини таъминлашлари керак. Корхоналар ўртасидаги алоқаларни тўғри йўлга қўйиш, иш мобайнида улар ўртасида юзага чиқадиган масалаларни оператив ҳал қилиш зарур. Бунинг учун ҳозирги пайтда барча зарур шарт-шароитлар бор.

А. АЙРУМОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

АҲОЛИГА МЕДИЦИНА ХИЗМАТИНИ ҲАР ТОМОНЛАМА ЯХШИЛАЙЛИК!

☆

Миннатдорчилик сўзлари

Ҳар бир касалхонанинг таклифлар дафтарини варақлар экансиз, шифо топиб кетган беморларнинг совет медицинасига, медицина ходимларига чуқур миннатдорчилик изҳор қилувчи юрак сўзларини ўқийсиз. Қуйида биз шулардан баъзи намуналар келтирамиз:

«Менга, Улуғ Ватан урушининг инвалидига ғамхўрлик кўрсаттан ТашМи кўз клиника бўлими врачи М. Н. Сачукка чин қалбимдан миннатдорчилик билдираман. Менинг бир кўзим кўрмас, иккинчиси эса оғир касалга мубтало бўлган эди. Ўртоқ Сачук кўрсатган ёрдам туфайли кўзим соғайди.

Е. М. Руденко, Жанубий Қозоғистон области, Кентау шаҳри».

«Биз, 1-шаҳар касалхонаси неврология бўлимининг 20, 21-палаталарида даволанаётган беморлар врач Р. Я. Бурштейн ва неврология бўлими мудири Гусейнов ўртоқларга, палаталарни доим озода тутган, беморларга жон куйдириб қараган ғамхўр ҳамшира ва меҳрибон энагаларга катта ташаккур айтамиз.

Слободянюк,
Тошкент ремонт-механика заводи инженери.
Бобоев.
МТС механиги.
Исмоилов.
Ўқитувчи»

«Мен Наманган шаҳридан даволаниш учун Тошкентдаги 10-шаҳар касалхонасига келган эдим. Врач-терапевт Аҳмедованинг моҳирона даволаши натижасида тез кунда тузалиб, қайтиб кетмоқдаман. Аммо бу ердаги медицина ходимларининг беморларга нисбатан кўрсатаётган меҳрибончиликлари учун уларга чин қалбимдан миннатдорчилик билдирмасдан кета олмайман.

М. Нурматов».

«Қишлоғимиздаги область трахоматоз диспансерининг бош врачи Насим Ибрагимович Гарин раҳбарлигидаги медицина ходимлари беморларни меҳр билан даволаш билан бирга уларнинг физкультура спорт билан шуғулланишлари учун ҳам шароит яратиб бердилар. Бу ғамхўрлик учун жонажон партияга ва партия тарбиялаб етиштирган ғамхўр кишиларга миннатдорчилик туйғуларини изҳор қиламиз.

Н. Абдуазимов,
Т. Пўлатов.
Қибрай қишлоғи».

Даволаш-профилактика, медицина муассасалари кенгайиб бормоқда. **Суратда:** Тошкент шаҳар Ленин кўчасида янги қурилган поликлиника биноси.
В. Салов фотоси.

Медицина хизматини янада яхшилаймиз

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг меҳнаткашларга берган ажойиб совғаларидан бири бепул медицина хизматининг жорий қилиниши бўлди. Ўтган шонли 40 йил ичида областимизда тамоман янги социалистик соғлиқни сақлаш системаси вужудга келди ва у, меҳнаткашлар соғлиғини сақлаш йўлида хизмат қилмоқда. Ҳозир областимизда Тошкент шаҳридан ташқари 37 шаҳар, 19 район касалхонаси, 29 санитария-эпидемия станцияси, 4 санаторий, 13 область медицина муассасаси, 96 участка касалхонаси, 25 диспансер, 8 туғруқхона, 3 болалар касалхонаси, 16 амбулатория-поликлиника, 41 врачлик, 69 фельдшерлик, 369 фельдшер-акушерлик пункти ишлаб турибди. Областдаги касалхоналарда ўринлар сони йилдан-йилга ошиб бормоқда. Бешинчи беш йилликнинг биринчи йилидаги ўринлар сони билан олтинчи беш йилликнинг биринчи йилидаги ўринлар сонини таққослаб кўрсак, шаҳар касалхоналаридаги ўринлар сони 49,9, қишлоқда эса 36,7 процентга кўпайганлигини кўрамиз.

Олтинчи беш йиллик планида соғлиқни сақлаш тармоқларининг янада кенгайтирилиши, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш сифати ва маданиятини юксалтириш ҳамда касалхоналардаги ўринларнинг сонини ошириш масалалари кўзда тутилган. Хотин-қизларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш мақсадида болалар яслиларидаги ўринларнинг сонини ошириш, яслилар учун махсус янги бинолар қуриш, болалар боғчалари тармоғини кенгайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Шунингдек санаторий ва дам олиш уйларининг иш ҳажмини кенгайтириш, уларга меҳнаткашларнинг кўпроқ келишини таъминлаш чоралари кўрилаётир.

Медицина тармоқларини кенгайтиришда айрим колхоз правлениелари, район партия ва совет органлари катта ёрдам бераётирлар. Бекобод районидаги Дзержинский номли, Янгийўл районидаги Ленин номли, Бўка районидаги Вильямс номли, Қорасув районидаги Свердлов номли, Сирдарё районидаги Сталин номли, Қуйи Чирчиқ районидаги Дмитров номли колхозларнинг кучи билан қурилган касалхоналар аҳолига намунали медицина хизмати кўрсатмоқда.

Областимиз медицина тармоқлари олий ва ўрта малакали мутахассис кадрлар билан тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозир областимизда 1955 йилдагига қараганда врачлар сони 13,1, ўрта медицина ходимлари сони эса 4,8 процент миқдорида кўпайди. Ҳозир областимизда 980 врач, 3728 ўрта медицина ходими ишлаб турибди.

Мирзачўл воҳасида янги касалхоналар, врачлик ва фельдшерлик пунктлари ташкил қилинмоқда. Янгиер шаҳрида 50 ўринлик касалхона, ясли, аптека ва 2 медицина пункти қурилди. Мирзачўл медицина тармоқларини мустаҳкамлаш мақсадида 16 врач ва 62 ўрта медицина ходими ҳамда 5 та автомашина юборилди, медицина муассасаларини капитал ремонт қилиш учун 1957 йилда 1 миллион 700 минг сўм пул ажратилди.

Лекин шунга қарамасдан, ҳали область меҳнаткашларига медицина хизмати кўрсатиш соҳасида катта камчиликлар бор.

Ҳали кўпгина район медицина муассасалари кадрлар билан тўла таъминланмаган. Жумладан, 12 врачлик участкаси врачлар билан таъминланмаган, 4 районда акушер-гинеколог, хирург ва педиатр етишмайди. Октябрь, Оққўрғон районларида стационарлар ташкил қилиш керак. Бунинг учун колхозлар маблағи ҳисобига бинолар қуриш талаб этилади. Кўпгина районларда медицина муассасалари қуриш учун ажратилган маблағлар тўла ўзлаштирилмаётир. Оққўрғон, Оҳангарон, Гулистон, Бўстонлиқ сингари районларнинг соғлиқни сақлаш бўлимлари маблағлардан етарли фойдаланмаётирлар.

Шунингдек, районлардаги касалхоналарни ва стационарларни зарур озиқ-овқатлар билан таъминлаш масаласида ҳам катта камчиликлар бор. Бўка, Юқори Чирчиқ, Пискент, Верхне-волинск, Бекобод районларида беморларга бериладиган овқатларнинг хиллари кўп эмас. Улар учун энг зарур бўлган гўшт, сут, ёғ кам берилмоқда. Бу ердаги соғлиқни сақлаш органлари озиқ-овқат учун ажратилган маблағлардан рационал фойдаланмадилар. Жумладан, Бекобод район касалхоналари 1956 йил биринчи ярмида 5,6 тонна гўшт, 7,5 тонна сут, 370 килограмм ёғни кам олган. Бундай фактларни бошқа районлардан ҳам келтириш мумкин. Бу эса соғлиқни сақлаш ишларини тўғри ташкил этишимизга катта тўсқинлик қилмоқда.

Пахта терими қизғин тус олган шу кунларда область соғлиқни сақлаш бўлими ва медицина муассасаларининг 19 ходими районларга чиқиб кетди. Тошкентдан областнинг пахтакор колхоз ва совхозларига 19 врач ва 26 ўрта медицина ходими юборилди. Медицина асбоб-ускуналари олиш учун 130 минг сўм пул ажратилди. Шаҳар, аптекалари районларга катта ёрдам кўрсатмоқдалар. 2-категорияли аптечка пунктлари ташкил этиш учун 200 комплект дори-дармон ва 800 колхоз-бригада аптечкаси жойларга юборилди.

Область соғлиқни сақлаш органларининг ходимлари КПСС XX съезди қарорларини бажариш учун фидокорона курашаётган халқимизнинг саломатлигини сақлаш йўлида медицина хизматини янада яхшилаш учун курашадилар.

Б. ҲОШИМОВ,
Область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

☆

Доцент Азизов препарати

Яқин кунларгача қонида гемоглабин моддаси кам бўлган беморларни даволаш ҳал қилинмаган проблема ҳисобланар эди. Бу касалликни даволаш учун қон қуйиш, витамин B_{12} камполон сингари бир неча дорилар қўлланиларди. Аммо бу тадбирлар бемор қонидаги гемоглабинни оширишда тузукроқ наф бермас эди. Бундай беморларнинг аҳволи бора-бора оғирлашарди.

1948 йили америкалик олимлар ҳайвонлар жигаридан витамин B_{12} тайёрлашга муваффақ бўлган эдилар. Лекин витамин B_{12} ни ҳайвонлар жигаридан ажратиб олиш катта қийинчиликлар туғдирарди ва жуда қимматга тушарди. Бир тонна ҳайвон жигаридан фақат 20 миллиграмм тоза препарат олиш мумкин бўларди. Бунинг учун мураккаб машина талаб этиларди.

1949 йили Тошкент медицина институти химия кафедрасида ва Тошкент фармацевтика институти лабораторияларида витамин B_{12} ўрнини босадиган, анемия касалини даволашда кучлироқ таъсир кўрсатадиган дорини қидириш ишлари бошланди.

Доцент Маннон Азизович Азизов анемия касалини даволайдиган препаратни синтетик йўл билан олиш усулини топиш устида жуда кўп ишлади. 1955 йил апрелида фармаколог-олимнинг тадқиқотлари самарали натижалар берди. Азизов «коамид» деб атаган препаратини синовдан ўтказди.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги «коамид» препаратини кенг қўлланишга рухсат берди. «Коамид» америкалик химиклар топган витамин B_{12} дан 1000 марта арзон тайёрланади.

Институтда нерв касаллигига қарши қўлланиладиган кобальт № 8 (нур касалига қарши) препарати коамиднинг бошқа турлари топилди. Ўртоқ Азизов раҳбарлик қилаётган фармацевтика институтининг олимлари меҳнаткашлар соғлигини сақлашда муҳим аҳамиятга эга бўлган дори-дармонларнинг янги хилларини топиш йўлида ижодий ишни қизитиб юбордилар.

Г. СОЛИХОВА.

Ҳаваскорларнинг байрам репертуарлари

Маданият уйининг директори ўртоқ В. И. Гончаров бизни залга бошлаб кирди. Залда юзга яқин киши бор эди.

— Бугун «Байрам концерти»нинг кўригини ўтказамиз, — деди ҳамроҳимиз. — Залда ўтирганлар — кўрик комиссия аъзолари ва меҳмонлар. Концертимиз ҳақида ўз фикр ва мулоҳазаларини билдиришади.

Кўп ўтмай, залдаги электр лампочкалари ўчирилди. Саҳна пардаси очилди. Саҳна ажойиб қилиб безатилган. Бу ерга ўрнатилган декорациялар жуда мазмундор ишланган бўлиб, уларда акс эттирилган картиналар яқин ўтмишни — Улуғ Октябрь революцияси кунларини эслатади.

Ана, Қишки сарой кўзга ташланиб турибди. Кўкни прожектор нурлари ёритиб, чароғон қилиб юборган. Аста-секин тонг отмоқда.

Шу пайт ёқимли ва майин музика садолари қулоққа чалинади. Мелодия тобора жойланиб, ғалаба маршини эслатувчи шўх ва жозибадор характерга кириб боради. «Қишки сарой»дан чиқиб келган ишчи-солдатларнинг қувончи чексиз. Улар бир-бирларининг қўлларини қисиб, эришилган буюк ғалаба билан табриклайдилар. Шу чоқ кимдир баланд овоз билан янгроқ қўшиқни бошлаб юборади. Ҳамма шу ашулага жўр бўлади. Улуғ доҳий В. И. Ленин ва Коммунистик партияни улуғловчи бу қўшиқнинг мағрур садолари узоқ-узоқларга эшитилади.

Хор «Ёш гвардия» қўшиғини бошлаб юборади. Революцион қўшиқлар кетидан Ватан ҳақидаги ашулалар уланиб кетади. «Ёшлик қўшиғи» хор ижросида янада баландроқ янграйди.

... Саҳна янги декорациялар билан алмаштирилади. Ёшлар бирин-кетин саҳнага чиқиб, ижрочилик маҳоратларини намойиш қиладилар.

Мана, «Бургут боласи» (Белов музикаси) қўшиғини Г. Якубовский куйламоқда. Бу қўшиқ ёшларни она-Ватанни кўз қорачўғидек сақлашга ҳамда фарзандлик бурчини адо этишга ундайди. В. Анасимов куйлаган «Фабрика заставаси» деган қўшиқ жуда таъсирли ижро этилади. «Меҳнат қилиш кишининг энг олижаноб фазилати» деган ғоя бу қўшиққа сингдириб юборилган. «Хайрлашув» қўшиғи концерт программасидаги энг яхши номердир.

«Байрам концерти»нинг учинчи қисм программа номерлари қизиқарли тузилган. Сиёсий характердаги халқ лапарлари программада кўп. Рус халқ лапарлари ижро этилади. Лапарларни бажараётган ёш ижрочилар қаҳрамонларининг характерларини зўр маҳорат билан кўрсатадилар.

Ёшлар гражданлар уруши партизанларининг ўйин ва рақсларини ҳам бажарадилар. Давра ҳосил қилиб бажариладиган рақслар кишида ажойиб таассурот қолдиради.

«Бадиий ўқиш» — концертнинг охирги қисмидир. Декломация айтувчилар шоир В. В. Маяковскийнинг «В. И. Ленин» поэмасидан айрим парчаларни ўқийдилар.

Шоирнинг «Яхши» поэмасидаги айрим боблар ҳам таъсирли ўқилади. Бу бўлимда интермедия ва пародиялардан иборат номерлар ҳам бор.

«Байрам концерти»га 35 ёш ҳаваскор қатнашиб, 70 дан ортиқ номерни ижро этади.

— Бу концерт, — деди ҳамроҳимиз, — тўгаракларнинг Ф. М. Десятников, Т. М. Варшавский, А. Н. Воробьёв каби раҳбарлари томонидан тайёрланди. Улуғ Октябрь революциясининг 40 йиллигига бундан ташқари айрим саҳна асарларини ҳам тайёрладик. Шу кунларда байрам концерт программасига киритилган «Любовь Яровая» ва бошқа спектаклларнинг репетицияси бўлаётир. Тез кунлар ичида бу спектаклларни район меҳнаткашларига кўрсатамиз.

Тошкент шаҳар, Фрунзе районидаги маданият уйи бадиий ҳаваскорлари Улуғ байрам кунига қизғин ҳозирлик кўрмоқда. Байрам кунларида ёш ҳаваскорлар ўзларининг янги репертуарларини томошабинларга кўрсатадилар.

Бу ерда байрам олдидан турли тематик кечалар ҳам уюштирилаётир. Шунингдек, яқинда «Ўтмишда ва ҳозир» деган байрам фотомонтажи тайёрланди.

А. АЛИЕВ.

Врач—олима

Мунира ёшлигиданоқ билим олишни орзу қиларди. Бу орзуга эришмоқ учун тинмай, қунт билан ўқиди. У Ўрта Осиё давлат университетининг ишчилар факультетини тамомлагач, Тошкент медицина институтига ўқишга киради.

М. Турсунхўжаеванинг эзгу орзуси амалга ошди. 1941 йилда у врач-терапевт бўлиб етишди. Қобилиятли аёл 4 йилдан сўнг ассистент бўлиб ишлайбошлади. 1950 йилда М. Турсунхўжаева «Ўрта Осиё шароитида ичкетар касали билан оғриганларда баъзи витаминларнинг даражаси» деган темада медицина фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун диссертация ёқлайди. 2 йилдан кейин у доцент бўлиб ишлайбошлади.

Мунира беш йил давомида профессор Н. И. Исмоилов раҳбарлигида докторлик диссертацияси устида иш олиб борди. Олима 1955 йилнинг қувончли кунларини доимо ёдида сақлайди. Шу йили унга Сеченов номидаги Ленин орденли 1- Москва институтининг илмий советида медицина фанлари доктори деган юксак илмий даража берилди.

Олиманинг ёзган илмий ишлари диққатга сазовордир. У 11 илмий асарнинг автори ҳисобланади. Булардан 7 таси турли журнал ва тўпламларда босилиб чиққан.

Терапевт Турсунхўжаева ўз сиёсий онгини ошириш устида қунт билан ишлайди. У марксизм-ленинизм кечки университетини ҳам тугатган.

Фан доктори энди 36 ёшга кирди, айни куч-ғайратга тўлган чоғи. У меҳнаткашлар соғлиғини сақлаш йўлида қунт ва сабот билан самарали меҳнат қилмоқда.

А. КИМ.

МОҲИР ХИРУРГ

— Мумкинми? — деб сўради тортинчоқлик билан қизча.

—Келинг, синглим, қани ўтирингчи.—Сабоҳат опа қизга бир қарадию, юраги тўлқинланиб кетди. У беморнинг «касаллик тарихи»га қаради: «10 яшар мактаб ўқувчиси...» Сабоҳатнинг кўз ўнгидан ўзининг ёшлиги ўтабошлади.

... 1928 йил. У ҳам 10 яшар бўлиб худди шу қизча сингари кекса врач олдида кўзларини жовдиратиб ўтирар эди. Чунки унинг касали ҳам юқориги лабидан бўлиб, нишонали лабини тиктириши керак эди.

У, Тошкент медицина институти хирургия клиникасининг стомотология бўлимида даволанади.

Сабоҳат даволанар экан, дастлаб қўрқди, чунки у билан ёнма-ён ётган касаллардан бирининг бурни йўқ, иккинчисининг лаби энгак билан бирлашиб кетган. Хуллас, бу ердаги кишилар Сабоҳатнинг кўзига оддий одамлардек кўринмади. Лекин кўп ўтмай Сабоҳатнинг кўзига «ғалати» бўлиб кўринган кишилар бирин-кетин даволаниб кетабошладилар. Сабоҳат энди уларни кўриб қўрқмас эди. Буларни зийраклик билан кузатиб борган ёш Сабоҳатнинг юрагида врачларга нисбатан муҳаббат алангаланди...

Сабоҳат ўрта мактабни тугатгач, медицина институтига ўқишга кирди.

1946 йилда Сабоҳат институтни тугатиб, стомотология клиникасида ординатор-врач вазифасида ишлайбошлади.

Ёш врач мустақил ишлар экан, унга кўп қийинчиликларни енгишга тўғри келди: беморларнинг ўз этидан ўзи учун стебель ясаш, тайёр бўлган стебелни беморнинг юзига ё бурнига, ёки қулоғига чиройли, худди ўзиникидек қилиб тикиш ёш врачдан катта моҳирликни талаб қиларди. Академик В. П. Филатов кашф этган киши этидан стебель ясаш усулини клиниканинг кекса профессори М. В. Породоксов, талантли врачлардан доцент Л. М. Обухова ўргатиб олди.

Мана ҳозир у малакали врач. Унинг қаршисида ўзининг ёшлигини эслатадиган қизча ўтирибди... Сабоҳат Абдуллаевнанинг чуқур хаёлга чўмганидан ҳайрон бўлган врач Зумрадхон:

—Сабоҳат опа, хаёлингиз паришон кўринади? — деб сўради.

—Йўғе... кечирасиз, ўзим...

—Қизчани қайси кунга ёзамиз? — сўради. Зумрадхон.

Суратда: (чапдан) врачлардан **Л. Алиев, С. Бўрихонова ва З. Маҳмудова** ўртоқлар рентген сурати орқали касалликни аниқламоқдалар.

—Пайшанба кунга ёзиб қўйинг.

Пайшанба. Операция куни. Бугун кечагина Москва стомотология институтини битириб келган ёш ординатор врач Зумрад Нуриддинованинг Сабоҳат Абдуллаевна раҳбарлигида биринчи марта мустақил операция қилиши лозим.

Соат 10. Операция столига бемор ётқизилди. Зумрадхон бир қўлида хирург пичоқчаси, иккинчи қўлида пинцент ушлаганича, операцияни бошлайди. Боланинг лабини тикиш учун унинг лабидаги ортиқча эт қатламини юпқа қилиб кесиб олиш зарур.

Соат 10 дан 30 минут ўтганида беморнинг лабидаги ортиқча эт кесиб олинади. Операциянинг боришини диққат билан қараб турган Сабоҳат Абдуллаевна:

—Яна бир кўздан кечириб чиқинг,—дейди буйруқ оҳангида. Синчиклаб қараб чиққан Зумрадхон:

— Менингча, ортиқча эт қолганга ўхшамаяпти.

— Менингча, борга ўхшайди, қизнинг бурун тешиги ёнига бир қаранг.

Ҳақиқатан ҳам ортиқча эт қон артилган ерда сарғайиб турар эди.

Операциянинг муваффақиятли чиққанини кўрган Сабоҳат опа шогирдига мамнуниятини билдириб, жилмайиб қўйди.

Моҳир хирург Сабоҳат Абдуллаевна Бўрихонова кўп йиллар давомида орттирган практикасини бўлажак стомотолог врачларга — стомотология факультетининг студентларига қунт билан ўргатмоқда.

Э. АЗИМОВ.

Халқ хизматида салкам 40 йил

Жиловини маҳкам ушланганлигига қарамай, ҳамон йўрғалаб кетаётган от нақ дарвоза ёнига келиб таққа тўхтади. Ундан ўрта бўйли, бақувват, чарм сумкали киши тушди-да ҳамроҳи кўрсатган томонга юрди.

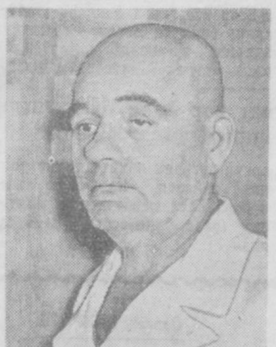

«Доктор Очинский келаяпти» деган қувончли хабар уйга етиб борди. Меҳмоннинг зийрак кўзи ранги оқариб кетган болага тушди. У, боланинг томирини, юрак уришини кўргач, қачон ва қандай оғриганини сўраб билди-да, дарҳол чора кўриш ҳаракатига тушди. Бола аранг нафас олар, икки биқинининг санчиғига чидай олмай инграрди. Очинский доим ёнида олиб юрадиган шприцни олиб, беморни укол қилди, керакли дориларни қолдириб, касалга қандай қараб туришликни тушунтирди-да, «эртага хабар оламан» деб хайрлашди. У эртасига, ундан кейинги кунлари ҳам, хуллас, бола тузалгунча унинг ҳолидан кунда хабар олиб турди.

Тошкент район, Чоштепа қишлоғидаги медицина пунктининг фельдшери С. А. Очинскийни Чоштепа қишлоғида танимайдиган, ҳурмат қилмайдиган одам йўқ деса бўлади. Чунки у шу медицина пунктида чорак асрдан бери аҳолига медицина хизмати кўрсатиб келмоқда. Чоштепанинг территорияси кенг. Бир боши 54-разъездда бўлса, иккинчи томони Зангиотага етади. У, ана шу территорияда яшайдиган 2 мингдан ортиқ аҳолига ёлғиз ўзи ҳам фельдшер, ҳам хирург, ҳам кўз, қулоқ доктори, ҳам ич касалликларни даволаб, хуллас ҳамма дардга даво топиб келди.

Меҳнатсевар Очинский медицина соҳасида 1919 йилдан бери ишлаб келмоқда. У, қарилик пенсияга чиққан бўлса ҳам ҳамон севган ишини давом эттирмоқда. **Ф. УСМОНОВА.**

ЯНГИ. КИТОБЛАР

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти қуйидаги китобларни нашр этди:

Ф. ОЛЕШЧУК. — **«Уруш бўлиши муқаррарми?»** 71 бет, тиражи 10.000, баҳоси 80 тийин.

С. А. СЛИВА. — **«Саноат корхоналарида маҳсулот таннархини камайтириш ҳақида».** 68 бет, тиражи 3.000, баҳоси 1 сўм 10 тийин.

А. ҲАМИДХЎЖАЕВ. — **«Организация комсомола в Туркистане»** (1918 — 1920 йиллар), 204 бет, тиражи 5.000, баҳоси 4 сўм.

«Қоракўл қўйларни яйловда ва қўлда боқиб семиртириш». 6 бет, тиражи 7.000, баҳоси 50 тийин.

А. Г. БАТИГИН. — **«Ангренский угольний бассейн».** 50 бет, тиражи 3.000, баҳоси 1 сўм.

И. В. МЕШЧЕРСКИЙ. — **«Назарий механикадан масалалар тўплами».** 419 бет, тиражи 2.000, баҳоси 9 сўм 45 тийин.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриёти қуйидаги брошюраларни нашр этди:

В. МИНЕЕВ, Р. ЮСУПОВ. — **«КПСС XX съездининг қарорлари муносабати билан партия тарихининг баъзи масалалари»,** 63 бет, тиражи 22.800, баҳоси 1 сўм 20 тийин.

А. М. САВОКИН, К. Х. ХОНАЗАРОВ. — **«Туркистонда ишчилар ҳаракати ва социал-демократик ташкилотларнинг фаолияти».** (1903 — 1917 йил март). 55 бет, тиражи 20.700, баҳоси 60 тийин.

А. ОЛИМЖОН. **«Ўзбек совет адабиёти 40 йил ичида».** 49 бет, тиражи 21.700, баҳоси 60 тийин.

Ҳ. Л. УСТАБОЕВА. — **«Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон санъати».** 39 бет, тиражи 20.700, баҳоси 60 тийин.

И. Ф. УЛЬЯНОВ. — **«Машҳур совет саркардаси М. В. Фрунзе»:** 55 бет, тиражи 22.200, баҳоси 60 тийин.

Газеталар хабар қилади

ЭСКИ ТЎҚАЙ ЎРНИДА

«Саид ота» тепаси кўмкўк водий ўртасида ҳамон гердайиб турибди. Яқин ўтмишда тепа атрофида, шунингдек тепадан то Чирчиқ дарёсигача чўзилган кенг водийда қамишзор ва безгак уяси-ботқоқликлардан бўлак ҳеч нарса йўқ эди. 1937 йилда тепа атрофига колхозчи хўжаликлар кўчиб келдилар. Улар тўқайни ўзлаштира бошладилар. Шоли экилди. Қурилиш ишлари бошланиб кетди. Шинам уйлар қад кўтарди. Тўғри кўчалар барпо бўлди.

Мана шундан буён 20 йил вақт ўтди. Ўша йили экилган қаламча дарахтлар энди қучоққа сиғмайди. Жданов номли колхоз қишлоғининг қиёфаси тез ўзгараётир. Қатор-қатор уйлар, клуб, мактаб биноси, болалар яслиси колхозчилар хизматида. Қишлоқ посёлка тусига кирди. Унда колхозчилар бой ва бадавлат ҳаёт кечирмоқдалар.

(«Янгийўл» — Янгийўл).

БОЛАЛАР СОВҒАСИ

Ҳозир социалистик Чирчиқ шаҳрида 19 та болалар боғчаси ишлаб турибди. Бу боғчаларда меҳнаткашларнинг 1600 дан ортиқ боласи тарбияланмоқда. Шу кунларда ёш қувноқлар ҳам Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигига тайёргарлик кўрмоқдалар. 1-2 ва бошқа болалар боғчаларида байрамга бағишлаб виставкалар ташкил қилинаётир.

(«Ленин йўли» — Чирчиқ).

ФАРҲОД ГЭСИГА ЭКСКУРСИЯ

Фарҳод гидроэлектростанциясига тез-тез экскурсиячилар келиб турадилар. Улар гидроэлеткростанциядаги ишлар билан танишиб, энергетиклар билан суҳбатлашадилар. Яқинда бу ерга Ленин номли Ўрта Осиё давлат университети ва Тошкент ирригация институтининг бир группа студентлари келди. ГЭС студентларда катта таассурот қолдирди.

(«Социалистик Бекобод» — Бекобод).

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Газета витриналарига эътибор берилсин

Редакцияга келган хатларнинг бирида Тошкент шаҳрининг Карл Маркс, Ленин кўчалари, Октябрь район бозори, Олой бозори, Бешёғоч, Эски Жўва, Комсомол майдони ва бошқа ерлардаги газета витриналари қаровсиз қолиб келаётгани ҳамда тегишли ташкилотларнинг раҳбарлари бунга эътибор бермаётгани кўрсатилган. Редакция фактларни аниқлаш ва чора кўриш учун хатни Тошкент шаҳар партия комитетига юборган эди.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўртоқ Нишоновнинг редакциямизга маълум қилишича, текширишда хатда келтирилган фактлардан ташқари, бошқа камчиликлар ҳам борлиги аниқланган. Шаҳардаги газета витриналарини тартибга солиш мақсадида район ижроия комитетларининг маданият бўлимлари ҳамда район партия комитетлари пропаганда ва агитация бўлимларининг мудирлари, матбуот ходимлари, шунингдек бошқа ташкилотларнинг вакиллари иштирокида кенгайтирилган мажлис ўтказилган. Мажлисда кўп ерда витрина рамлари бузилгани, ойналари сингани, газеталар ойлаб ўзгартирилмай осиб қўйилганини танқид қилинди ва йўл қўйилган камчиликларни тугатиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ОСЛОДА БЎЛИШИ

ОСЛО, 3 октябрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг ва СССР Министрлар Советининг Норвегия короли VII Хоконни дафн қилиш маросимида қатнашган делегацияси кеча Осло шаҳри билан танишди.

Делегация бошлиғи, СССР Олий Советц Президиуми Раисининг ўринбосари В. И. Козлов иккинчи жаҳон уруши вақтида Норвегияда ҳалок бўлган совет жангчилари ёдгорлиги тагига бугун делегация номидан гулчамбар қўйди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПРАГА. 3 октябрь (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлигининг хабар беришича, 30 сентябрдан 2 октябргача Прагада Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум Чехословакия Коммунистик партияси миллий конференциясининг қарорларини бажариш масаласини умум халқ муҳокамасига қўйишга тайёргарлик билан ҳамда социализм қурилишининг бошқа вазифалари билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилди. Шу муносабат билан Марказий Комитет ЧКПнинг ҳамма ташкилотлари ва аъзоларига, миллий фронт ташкилотларига ва Чехословакия меҳнаткашларига хат ёзиб мурожаат қилди. Пленумда шунингдек 1956-1960 йиллар учун халқ хўжалигини ривожлантириш иккинчи беш йиллик плани директиваларининг проекти ҳамда 1958 йилги планни таъминлаш вазифалари муҳокама қилинди. Саноатни бошқариш, планлаштириш ва маблағ билан таъминлашни ташкил этиш юзасидан директивалар проекти кўриб чиқилди. Бу масалалар юзасидан ЧКП Марказий Комитетининг биринчи секретари Антонин Новотний, ЧКП Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси Вильям Широкий ва ЧКП Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат Отакар Шимунек доклад қилдилар. Иккинчи беш йиллик план бўйича директивалар проекти тўғрисидаги қарор маъқулланди.

ҲИНДИСТОН БОШ МИНИСТРИ НЕРУ ЯПОНИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ДЕҲЛИ, 3 октябрь (ТАСС). Япон ҳукуматининг таклифига биноан, Ҳиндистон Бош министри Неру бугун Японияга учиб кетди.

Неру Японияда 4 октябрдан 13 октябргача бўлади.

Туркия. Стамбул. **Суратда:** Республика монументи ёнида.

В. Пашинин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

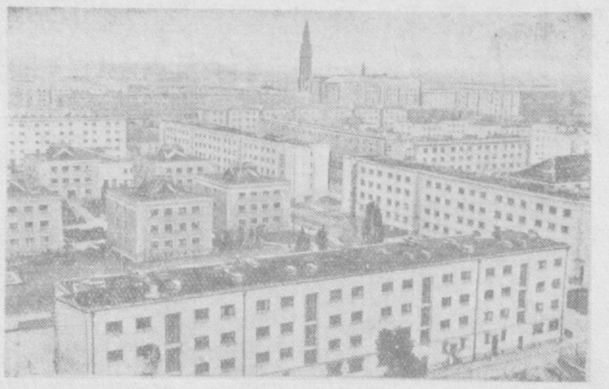

Варшава-Польша Халқ Республикасининг энг гўзал ва обод шаҳридир. Шаҳарда маданий-маиший бинолар қурилиши тобора кенг тус олмоқда. Бу ерда Маданият ва фан саройи, театрлар, кинотеатрлар, спорт иншоотлари қурилди. Уй-жой қурилишига катта эътибор берилаётир. **Суратда:** Варшаванинг энг йирик районларидан бири бўлган Муранув районининг умумий кўриниши.

Польша Марказий фотоагентлигининг фотоси.

АТОМ ЭНЕРГИЯСИ ХАЛҚАРО АГЕНТЛИГИНИНГ БОШ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

ВЕНА, 3 октябрь. (ТАСС). Бош конференция навбатдаги биринчи сессиясининг эрталабки мажлисида тайёргарлик комитетининг доклади, ваколатларни текшириб кўриш комитетининг доклади муҳокама қилинди ҳамда бошқарувчилар кенгаши составига ўн аъзо сайлаш масаласини муҳокама қилиш бошланди.

Атом энергияси Халқаро агентлиги тайёргарлик комитетининг доклади дискуссиясиз қабул қилинди.

Ваколатларни текшириб кўриш комитетининг доклади конференция қатнашчиларининг асосий эътиборини жалб қилди. Бу докладни муҳокама қилиш вақтида Совет Иттифоқи делегациясининг аъзоси Б. М. Исаев биринчи бўлиб сўз олиб, комитетнинг чанкайшичи ваколатини тўғри деб топиш тўғрисидаги қарорига қарши чиқди. Хитой Халқ Республикасининг вакилларигина, деди у, Хитойнинг бирдан-бир қонуний вакиллари бўла олади. СССР делегацияси Хитой Халқ Республикасидан конференцияда ва агентликда вакил бўлмаганлигини нормал бўлмаган бир факт, деб ҳисоблайди.

Совет вакилининг нутқидан кейин чанкайшичи сўз олиб, Хитой Халқ Республикасига ва Совет Иттифоқига қарши қутуриб туҳматлар қилди.

Венгрия вакили совет делегатининг чанкайшичилар ваколати тан олинмасин, деган таклифига қўшилди.

Польша, Чехословакия, Болгария, Югославия, Руминия вакиллари ўз нутқларида, Хитой Халқ Республикаси агентликнинг ишида қатнаштирилмаётганлиги агентликнинг бундан буёнги ишига катта зарар етказади, деб таъкидладилар. Улар комитетнинг, Венгрия делегациясининг ваколатлари тўғрисидаги масалани очиқ қолдириш ҳақидаги қарорини ҳам қораладилар.

Ҳиндистон ва Индонезия делегатлари совет делегациясининг таклифини кувватлаб гапирдилар.

АҚШ вакили ваколатларни текшириб кўриш комитетининг қарорини тўла равишда қувватлаб чиқди ва чанкайшичининг айтган гапларига қўшилди. У, Венгрия делегациясининг бош конференция ишида қатнашувига қарши чиқди.

Сўнгра, ваколатларни текшириб кўриш комитетининг доклади моддама-модда овозга қўйилсин, деган совет таклифини овозга қўйиш натижасида бу таклифга қарши 24 овоз берилди, таклифни ёқлаб 16 овоз берилди, беш делегация бетараф бўлиб қолди. Сўнгра, конференция чанкайшичини чиқариб ташлаш тўғрисидаги ва Хитой Халқ Республикаси вакилларини 1957 йил давомида киритиш тўғрисидаги масалани бош конференция муҳокама қилмасин, деб АҚШ делегати томонидан комитет мажлисига киритилган таклиф овозга қўйилди. Бу таклифни ёқлаб 29 овоз берилди, таклифга қарши 17 овоз берилди ва 7 делегация бетараф бўлиб қолди. Шундан кейин ваколатларни текшириб кўриш комитетининг доклади умуман қабул қилинди.

Сўнгра, совет вакили овоз бериш мотивлари тўғрисида сўзга чиқиб, совет делегацияси чанкайшичининг ваколатларини тан олишга қарши овоз беради ва буни протоколга ёзиб қўйишни сўрайди, деб айтди. Сўнгра, у, Венгрия Халқ Республикаси делегациясининг ваколатлари тан олинсин ёки тан олинмасин, деган масала бўлиши мумкин эмас, деди. АҚШ делегациясининг шу масалани бу конференцияда кўтариб чиққанлигига, деди совет вакили, АҚШнинг муайян доиралари атом агентлиги тузишга доир олиб борилган музокараларнинг ҳаммасида бўлиб келган ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик вазиятини ҳар қандай қилиб бўлса ҳам заҳарлашни истайдилар, дейишдан бошқача баҳо бериб бўлмайди.

Конференциянинг кечки мажлисида бошқарувчилар кенгашининг аъзолари сайланди.

Маълумки, бошқарувчилар кенгашининг 13 аъзоси, шу жумладан Совет Иттифоқи, АҚШ, Англия, Франция ва Канада кенгаш составига тайёргарлик комитетининг қарори билан киритилган эди.

Бугун бош конференция географик принцип бўйича кенгашнинг яна 10 аъзосини сайлади.

Бош конференция навбатдаги биринчи сессияни тамомлаш тўғрисида ва атом энергияси Халқаро агентлигининг биринчи махсус сессиясини чақириш тўғрисида қарор қабул қилди. Сессия 7 октябрда очилади.

Лейбористлар партиясининг ҳар йили бўладиган конференциясида

БРАЙТОН. 3 октябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** Лейбористлар партиясининг ижроия комитети парламентнинг собиқ аъзоси Том Драйбергни партия ижроия комитетининг раиси қилиб сайлади. Парламент аъзоси Барбара Касл лейбористлар партиясига раис ўринбосари қилиб сайланди.

Арабларнинг мустақиллик учун кураши тўғрисида тўплам

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти «Арабларнинг мустақиллик учун кураши» (араб мамлакатларида иккинчи жаҳон урушидан кейинги йиллардаги миллий-озодлик ҳаракати) деган тўпламни нашр қилди. СССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий ходимлари коллективи томонидан тайёрланган бу тўплам 11 араб мамлакати: Марокаш, Жазоир, Тунис, Ливия, Миср, Судан, Сурия, Ливан, Иордания, Саудия Арабистони, Ироқ ҳақида 9 мақоладан иборат. Тўпламдаги материалларда 1956 йилнинг охиригача бўлган воқиалар баён қилинади ва Англия, Франция ҳамда Исроилнинг Мисрга қарши агрессияси барбод бўлганлигини тасвирлаш билан тугалланади.

Тўплам катта кириш мақоласи билан бошланади. Мақолада Атлантик океандан Ҳинд океанигача бўлган жуда катта территорияда жойлашган араб мамлакатларига умумий характеристика берилади. Умумий сатҳи 11 миллион квадрат километрдан иборат бўлган бу мамлакатларда 76 миллион киши яшайди.

Тўпламда Совет Иттифоқининг араб халқларининг миллий манфаатларини ҳимоя қилиб, Шимолий Африкада, Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик ва хавфсизлик учун олиб борган курашига катта ўрин берилган.

Тўпламдаги мақолаларга хариталар ҳамда жуда кўп суратлар илова қилинган. (ТАСС).

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

◆ Вьетнам информация агентлигининг хабарида айтилишича, Болгария Министрлар Совети раиси Антон Югов бошчилигида Болгария ҳукумат делегацияси Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан, 6 октябрда Вьетнам Демократик Республикасига расмий визит билан келади.

◆ «Парри-пресс-энтрансижан» деган француз газетасида эълон қилинган маълумотларга қараганда, Франциянинг Ғарбий Германия билан қилаётган савдосидаги дефицит кўпайиб бормоқда. Шу йилнинг дастлабки саккиз ойи мобайнида Франциянинг бу дефицити 12 миллиард франкдан 45 миллиард франкка етган, яъни қарийб тўрт барабар кўпайган.

◆ Бразилияда қимматчилик ўсмоқда ва инфляция кучаймоқда. Федерал округда тирикчилик қиммати шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида 8,4 процент ошган. Ҳатто расмий статистика маълумотларига қараганда ҳам мамлакатнинг бошқа районларида тирикчилик қиммати 1957 йилнинг биринчи кварталида 8-17 процент ошган. Бразилия халқи қимматчиликка қарши, турмуш шароитини яхшилаш учун, иш ҳақини ошириш учун курашни кучайтирмоқда. Сан-Паулода қимматчиликка қарши кураш комиссияси тузилди.

◆ 10 минглаб япон тамошабинлари Токиода икки ойдан кўпроқ вақтдан бери кўрсатилаётган «Карнавал кечаси» деган совет фильмини тамоша қилдилар. Япон тилига таржима қилинган бу фильм шу вақт ичида Япония пойтахтининг жуда кўп кинотеатрларида кўрсатилди. Большой театр балети артистларининг Лондондаги концертлари тўғрисидаги кинофильм Токионинг энг катта кинозалларидан бири бўлган «Тогеки» кинозалида катта муваффақият билан кўрсатилмоқда.

3 октябрь (ТАСС).

Областимизда

Қозоғистон ССРнинг Акмолинск областидаги қўриқ ерларда етиштирилган мўл ғалла ҳосилини йиғиштириб олиш учун жўнаб кетган 3 мингга яқин йигит-қиз студентлар, республика пойтахтининг ишчи ва хизматчилари 3 октябрда Тошкентга қайтиб келдилар. Суратда: ёш ватанпарварларни Тошкент вокзалида кутиб олиш пайти.

В. Нудлер фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Мирзачўлнинг обод колхози

Ленин номли колхознинг аъзолари бепоён Мирзачўл ерларини ўзлаштиришга, мўл пахта ҳосили етиштиришга ва чўлни обод қилиш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Сўнгги йиллар ичида 300 гектар ердан ортиқ бўз ва қўриқ ер ўзлаштирилиб, экин экилди. Чўл бағрида кўпгина маданий-маиший бинолар қуриб битказилди. Ҳозир колхозда 4 мактаб, бир неча болалар боғчаси ишлаб турибди. Электрстанция қурилиб, ишга туширилди. Касалхона, амбулатория ва ундаги медицина ходимлари колхозчиларга маданий хизмат кўрсатаётир.

Колхоз қишлоғида қурилиш ишлари тўхтовсиз давом эттирилмоқда. Ҳар куни автомашиналар колхозга қурилиш материалларини тўхтовсиз ташиб турибди. Яқинда бу ерда икки қаватли ҳаммом биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. 400 киши сиғадиган клуб, 20 автомашинага мўлжалланган гараж ва янги касалхона биноси қурилишидаги ишлар ҳам тез суръатлар билан бораётир.

Қурилиш бригадаси колхозчилар учун янги уй-жой бинолари ҳам қурмоқда. Кўпгина колхозчилар дурадгорлик, сувоқчилик ва бошқа касбларни яхши ўрганиб олдилар. Ўтган икки йилнинг ўзида колхоз аъзоларидан 97 кишига уй-жой биноси қуриб берилди. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида 19 уй-жой биноси қуриб битказилди. Йил охиригача яна 25 колхозчи янги уйларга кўчиб киради. Бундан ташқари, 115 колхозчи ўзлари учун уй қуриб олмоқда.

Гулистон районидаги Ленин номли колхоз қишлоғи шаҳар тусига кирмоқда. Бу ердаги ўнлаб колхозчи ўзларининг шахсий автомашинасига, мотоциклига эга. Қишлоқ тўла радиолаштирилган. Буларнинг ҳаммаси колхоз экономикасининг тўхтовсиз ўсаётгани, колхозчиларнинг маданий ҳаёти янада яхшилана ётганидан далолат беради.

Д. ТУРДИЕВ.

Янги посёлка

«Экскаваторний завод — 54-разъезд» деб ёзилган қизил рангли дизель машинаси темир йўлдан ўтиб, бироз юргач, тўхтади. Кондуктор бу ерни «Ўзгариш» остановкаси деб эълон қилди. Пассажирлар машинадан бирин-кетин туша бошладилар. Уларнинг бир қисми Свердлов номли колхоз қишлоғига қараб кетди. Бир қисми эса остановка олдида қуриб битказилган янги уйлар томон йўл олди...

Бу ер Шота Руставели кўчасининг охири. Кўчанинг бу қисмида анчадан бери бир неча гектар бўш ер қаровсиз ётар эди. Яқинда Тошкент темир йўл бошқармаси бу ердан фойдаланишга киришди. Қисқа вақт ичида уй-жой бинолари қурилиши бошланиб кетди. Кунлар ўтиши билан бинолар қад кўтарди.

Ҳозир бу янги уйларда 300 га яқин хўжалик яшамоқда. 40 йилдан бери темир йўлда узлуксиз равишда ревизор бўлиб ишлаган, эндиликда пенсияга чиққан Н. Зотоев, ишчи Л. Тросницкая, экспедитор Р. Зарченская, врач Н. Мелишниклар ҳам ана шу янги уйларда яшамоқдалар.

Темир йўлчилар посёлкаси борган сари кўркам ва обод бўлади. Унинг атрофи, ҳовлилари электр чироғи билан ёритилади, дарахт кўчатлари ўтқазилади.

Ғ. ҚУЗИЕВ.

Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозининг киномеханиги ўртоқ Бори Эминов колхоз аъзолари учун кўрсатиладиган кинокартинани колхоз клубидагина эмас, колхоз далаларига чиқиб ҳам кўрсатаверади. **Суратда:** киномеханик **Б. Эминов** кинопленкаларни текшириб кўрмоқда.

Ф. Осипов фотоси.

Кутубхона ходимларининг ташаббуси

Чирчиқ шаҳридаги марказий кутубхона коллективи Улуғ Октябрь революциясининг шонли 40 йиллик юбилейи муносабати билан махсус иш плани тузди. Кутубхонада Октябрь революцияси, Совет давлатининг бунёдга келиши, доҳи В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақидаги бадиий, сиёсий, илмий оммабоп китоблар сонини кўпайтириш, шу темадаги китобларни байрам олдидан китобхонларга пропаганда қилиш каби ишлар планнинг асосини ташкил этади.

Кутубхонага Октябрь революциясига доир китоблар сотиб олинди ва бу темадаги китобларнинг рўйхати ёзилиб кўринарли ерга осиб қўйилди.

Кутубхонанинг ўқиш залида ташкил этилган китоблар виставкаси ҳамда фотомонтаж ҳамманинг эътиборини ўзига жалб қилмоқда.

Фотомонтажда эса 1916 ва 1917 йиллардаги халқ қўзғолони, намойишлар, қишки саройнинг олиниши, январь кунларидаги фожиали дамларни тасвирловчи расмлар, доҳи Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолиятини акс эттирувчи суратлар қўйилган.

Т. УРУНОВ.

Янги алоқа бўлими

Шота Руставели кўчасининг 196-ҳовлисида 59-алоқа бўлими ташкил қилинди. Алоқа бўлими ҳовлидаги 200 га яқин хонадонга ва унга яқин бўлган Ниточная, Фигурная ва бошқа кўчаларнинг аҳолисига маданий хизмат кўрсатмоқда.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Сергей СМИРНОВ.

Брест қалъаси қаҳрамонларини излаб

Офицер буйруқ беради, автоматчилар Фоминни сафдан итариб чиқаришади. Уни дарвозадан олиб чиқиб, Мухавец бўйидаги қалъа деворн тагига тик қилиб суяб қўйишади. Фомин қўлини юқори кўтариб, нимадир деб қичқиради-ю, лекин қаторасига узилган автомат ўқлари унинг товушини бўғиб қўяди.

Коммунистик партиянинг содиқ фарзанди, Брест қалъаси мудофаасининг асосий қаҳрамони ва бош раҳбарларидан бири бўлган полк комиссари Ефим Фомин ана шундай ҳалок бўлади. Фоминнинг кимлигини душманга айтиб берган разил сотқин эса, ўша куни кечасиёқ ўз севимли комиссари учун қасос олган тутқунлар қўлида бўғиб ўлдирилади.

Капитан Зубачевнинг тақдирини мен ундан кейин жангга қатнашган командирлардан бири билан учрашганимдан кейингина аниқладим. Маълум бўлишича, Зубачев оғир ярадор ва контужен бўлиб асир тушган экан. Кейинроқ бориб, майор Гаврилов менга шундай деб ҳикоя қилиб берди: урушга қадар капитан Зубачев унинг ўринбосари бўлиб ишлаган экан. 1943 йилнинг кузига келиб, Гаврилов билан Зубачев немис лагери Ҳаммельсбургда учрашади. Гаврилов тутқундагилардан Зубачев ҳам шу лагернинг қўшни бўлмаларидан бирида эканини эшитиб, уни сим тўсин олдига чақириб беришларини илтимос қилади. Зубачев келади. Бу икки коммунист, гражданлар урушининг иккита иштирокчиси, икки совет командири, тамом қийналган ва бутунлай ҳолдан тойган бу икки инсон сим тўсиннинг икки ёғида туриб, бир-бирига боқиб, аччиқ-аччиқ йиғлашади.

— Эҳ, Зубачев, — дейди Гаврилов,—биз икковимиз ҳам ўз бурчимизни оқлай олмадик: командир ҳам, ўринбосари ҳам — иккаласи ҳам асирликда.

Қоровул келиб қолиб, иккаласи яна икки ёққа ажралиб кетади. Зубачев оёғини зўрға олиб босарди: касал, жуда ҳолдан тойган эди. Чамаси, у кўп ўтмай, ўша лагернинг ўзидаёқ ўлган бўлса керак.

Ниҳоят, фамилияси 1-нчи сонли Жанговар буйруқда қайд қилинган лейтенант Анатолий Виноградовни ҳам топишга муваффақ бўлдик. Мен ундан биринчи дафъа 1941 йилнинг 25 июнь куни Марказий қалъа гарнизони душман қуршовидан ёриб чиқиш учун зўр шиддат билан ҳаракат қилганини билдим. Зубачев билан Фомин ҳали ўша вақтдаёқ Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланган жанговар командир — лейтенант Виноградовга душман қальасини ёриб ўтадиган бош бўлинмага раҳбарлик қилишни топширган экан.

Бўлинмада юздан ортиқ одам бор эди. Булар ҳалқани ёриб ўтгандан кейин, қолган бутун гарнизон уларнинг кетидан ҳаракат қилиши лозим эди. Виноградов билан унинг қўл остидаги жангчилар душман ҳужумига қарши қаттиқ жанг олиб бориш натижасида, Мухавец дарёсидан ўтиб олади ва душман билан бўлган қаттиқ қўл жанги натижасида гитлерчиларнинг биринчи маррасидан ёриб ўтади. Оғир жанглар билан бўлинма борган сари илгарига қараб силжийди ва ниҳоят қалъанинг кирғоқ кўтармасига чиқиб олади. Аммо қолган гарнизон ёмғирдай ёғиб турган душман ўқи остида бош бўлинмадан қирқилиб қолади. Лекин кечга бориб, Виноградовнинг ярмигача сийракланиб қолган бўлинмаси Брестнинг Варшава тош йўли ўтадиган жанубий чеккасига чиқиб олади. Бу пайт йўлдан душманнинг жуда катта колонналари ўтиб борарди. Гитлерчилар бу ерда совет жангчилари бўлинмаси борлигини пайқаб қолади ва атрофни ҳалқага олиб, тўплар билан танкларни ишга солади. Шиддатли жангда бўлинма қарийб батамом тор-мор келтирилади. Виноградовнинг ўзи эса, оғир ярадор бўлган ва контужен бўлиб ҳушидан кетган ҳолда, душман қўлига асир тушади. У душман асоратида узоқ, оғир ва жафоли тўрт йилни ўтказади. Тутқунликдан қочиш учун қайта-қайта ҳаракат қилади. Аммо ўз Ватанига фақат урушдан кейингина қайтиб келишга муваффақ бўлади.

Фамилияси 1- нчи сонли Жанговар Буйруқда қайд қилинган тўртинчи командир — старший лейтенант Александр Иванович Семененко ҳам худди шундай тирик бўлиб чиқди. Ҳозир у Украинанинг Николаев деган шаҳрида яшайди ва у ерда шоферлик қилади. Менинг у билан бўлган учрашим яна бир ажойиб Брест қалъаси мудофааси қаҳрамонининг фамилиясини аниқлашга ёрдам берди. Семененко билан бўлган бу учрашишимга қадар эса, мен собиқ 44- ўқчи полкнинг иккита жангчиси — ҳозир Краснодарда яшовчи Анатолий Бессонов билан Владимир Пузаковларни топган эдим. Булар менга жуда ажойиб ҳодисани айтиб беришди. Урушнинг иккинчи куни аллақандай бир совет командири — старший лейтенант қалъани қуршаб олган душман ҳалқасини кутилмаганда ёриб ўтиб, чўкиб қолган тупроқ қўрғонда пайдо бўлиб қолади. Бу бошдан-оёқ башанг форма кийган, ҳатто елкасига қилич қинини осиб олган ҳолда, кўкрагида Қизил Юлдуз ордени, қўлида пистолети билан ёмғирдай ёғиб турган душман ўқи остида Мухавец дарёсидан сузиб ўтади ва казарма дарчаси ёнига келиб, сакраб ичкарига тушади. Бутун казарма линияси бўйлаб, жангчиларимиз унга ҳаяжон билан: «Ура!» деб қичқиришади. Старший лейтенант шу зоҳатиёқ бу ердаги мудофаа қисмида қатъий тартиб ўрнатади ва қўмондонликни ўз қўлига олиб, жангга усталик ҳамда давюраклик билан раҳбарлик қила бошлайди. Бессонов менга бу командирнинг старший лейтенант Семененко эканини гапириб берди. Лекин мен Николаев шаҳрида Семененко билан учрашган пайтимда, у менга ўзининг Мухавецдан сузиб ўтмаганини, балки урушнинг бошиданоқ қалъада бўлганини айтди.

Аммо Семененко менга ҳалиги одам унинг жанговар дўстларидан бири, старший лейтенант Василий Битко эканини аниқлаб берди. Айтишларга қараганда, кейин у асир тушган, аммо лагерга олиб кетаётганларидаёқ қочиб кетган. Яқиндагина менга Брест қалъаси мудофаасининг иштирокчиларидан бири, ҳақиқатан ҳам Василий Биткониинг асир тушганини ва унинг шу соатдаёқ қочиб кетганини ҳамда Буг дарёсидан сузиб ўтаётиб гитлерчилар томонидан отиб ўлдирилганини маълум қилди.

(ДАВОМИ БОР)

(Боши газетанинг 4, 7, 12, 14, 18, 20, 22, 25, 27, 28 сентябрь ва 1 октябрь сонларида).

ТЕАТРЛАРДА

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/X да **Жизель**, 6/X да кундуз **Флория Тоска**, кечқурун **Катта концерт**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Бугун ва ҳар куни **София Мар** иштироки билан 2 бўлимда **«Сиҳрли кеч»** деган кулгили тамоша. Кеч соат 8 да бошланади.

«Якшанба куни 3 марта тамоша (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» (қишки) — 1-залда кундуз ва кечқурун **Оққуш кўли**, 2-залда кундуз ва кечқурун **Каламушлар**, 3-залда кундуз ва кечқурун **Учувчи Марешнинг иши**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Мен муштоқман**, кечқурун **Зирапча**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 10, кундуз 2 ва кеч 6 да **Мен муштоқман**, кундуз 12, 4, кеч 8 ва 10 да **Каламушлар**.

«ИСКРА» (ёзги) — кеч соат 8 да **Каламушлар**, кеч 10 да **Учувчи Марешнинг иши**.

«УДАРНИК» — кеч соат 8 да **Каламушлар** кеч 10 да **Парма ибодатхонаси**.

КАФАНОВ номли — кеч соат 8 ва 10 да **Мен муштоқман**.

«ХИВА» — **Мен муштоқман**.

«САЛЮТ» — кеч соат 8 да **Ўғил**, кеч 9-45 минутда **Кема командири**.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА

6 октябрда

КАТТА КОНЦЕРТ

Концертда: СССР халқ артисти **Ҳалима Носирова**, Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Мукаррама Турғунбоева, Назира Аҳмедова, Карим Зокиров**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Саодат Қобилова, Ксения Давидова, Сора Самандарова, Ноила Ҳошимова, Гулнора Маваева, Салима Хўжаева, Саттор Ярашев, Михаил Давидов, Насим Ҳошимов, Авнер Бараев, Раҳим Исахўжаев** ва театр солистлари қатнашади.

Халқ чолғу асбоблари оркестри жўр қилади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Ертешкан кўча, 33-уйда турувчи **Ҳафиза Аброровна Қорабоеванинг** Чиғатой кўча, 11-тупик, 8-а уйда турувчи Жўрат Жўраевич Қорабоевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 2-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040 Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 04999. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1854.